



QUICKSCAN WET NATUURBESCHERMING

DIVERSE LOCATIES

TE LEIDEN, AALSMEER EN VELSEN-ZUID

Behoort bij beschikking van
Burgemeester en Wethouders
van Leiden

Wabo **Z/23/3493387**

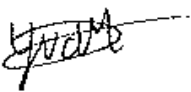


Ecologie



Rapportage quickscan Wet natuurbescherming

diverse locaties te Leiden, Aalsmeer en Velsen-Zuid

Opdrachtgever	Hoogheemraadschap van Rijnland Archimedesweg 1 2333 CM Leiden
Rapportnummer	18516.001
Versienummer	D1
Status	Eindrapportage
Datum	23 maart 2022
Vestiging	Zuid-Holland Hoofdweg 240 3067 GJ Rotterdam 088 - 5001600 rotterdam@econsultancy.nl
Opsteller	De heer B. van Wieringen, MSc
Paraaf	
Kwaliteitscontrole	De heer Y. van der Meer, BSc
Paraaf	



Kwaliteitszorg

Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en onderzoeksbureaus die werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en die de belangen behartigt van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbers een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

Econsultancy werkt volgens een dynamisch kwaliteits- en milieusysteem, zoals beschreven in het kwaliteits- en milieuhandboek. Ons kwaliteits- en milieusysteem is gecertificeerd volgens de eisen in de NEN-EN-ISO 9001 en NEN-EN-ISO 14001.

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten en het al dan niet voorkomen van soorten. De gebruikte informatie omtrent verspreiding van soorten is deels afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden. Econsultancy aanvaardt op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy uitgevoerde onderzoek neemt.

In het algemeen kan gesteld worden dat een quickscan geldig is voor een periode van 2 tot 3 jaar, tenzij in deze periode de ecologische omstandigheden wezenlijk zijn veranderd en/of de Wet natuurbescherming, dan wel inzichten hieromtrent zijn gewijzigd. Bij uitstel van de uitvoering van een project met meer dan 3 jaar verdient het de aanbeveling de resultaten van de quickscan opnieuw te toetsen.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	1
2	GEBIEDSBESCHRIJVING	2
	2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving	2
	2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen	6
3	ONDERZOEKSMETHODIEK	7
4	OVERZICHT VAN DE NATIONALE NATUURWETGEVING	8
	4.1 Zorgplicht	8
	4.2 Soortenbescherming	8
	4.3 Gebiedenbescherming	9
	4.4 Houtopstanden	10
5	AANGETROFFEN EN TE VERWACHTEN BESCHERMDE SOORTEN	11
	5.1 Vogels	11
	5.2 Vleermuizen	12
	5.3 Overige zoogdieren	13
	5.4 Reptielen	15
	5.5 Amfibieën	16
	5.6 Vissen	17
	5.7 Ongewervelden	17
	5.8 Planten	17
6	TOETSING AAN SOORTENBESCHERMING	19
	6.1 Broedvogels	19
	6.2 Vleermuizen	19
	6.3 Alpenwatersalamander	20
	6.4 Algemene amfibieën en grondgebonden zoogdieren	20
	6.5 Gevlekte witsnuitlibel	21
	6.6 Overige soort(groep)en	21
7	TOETSING AAN GEBIEDENBESCHERMING	22
	7.1 Natura 2000	22
	7.2 Natuurnetwerk Nederland	24
8	HOUTOPSTANDEN	26
9	SAMENVATTING EN CONCLUSIES	27

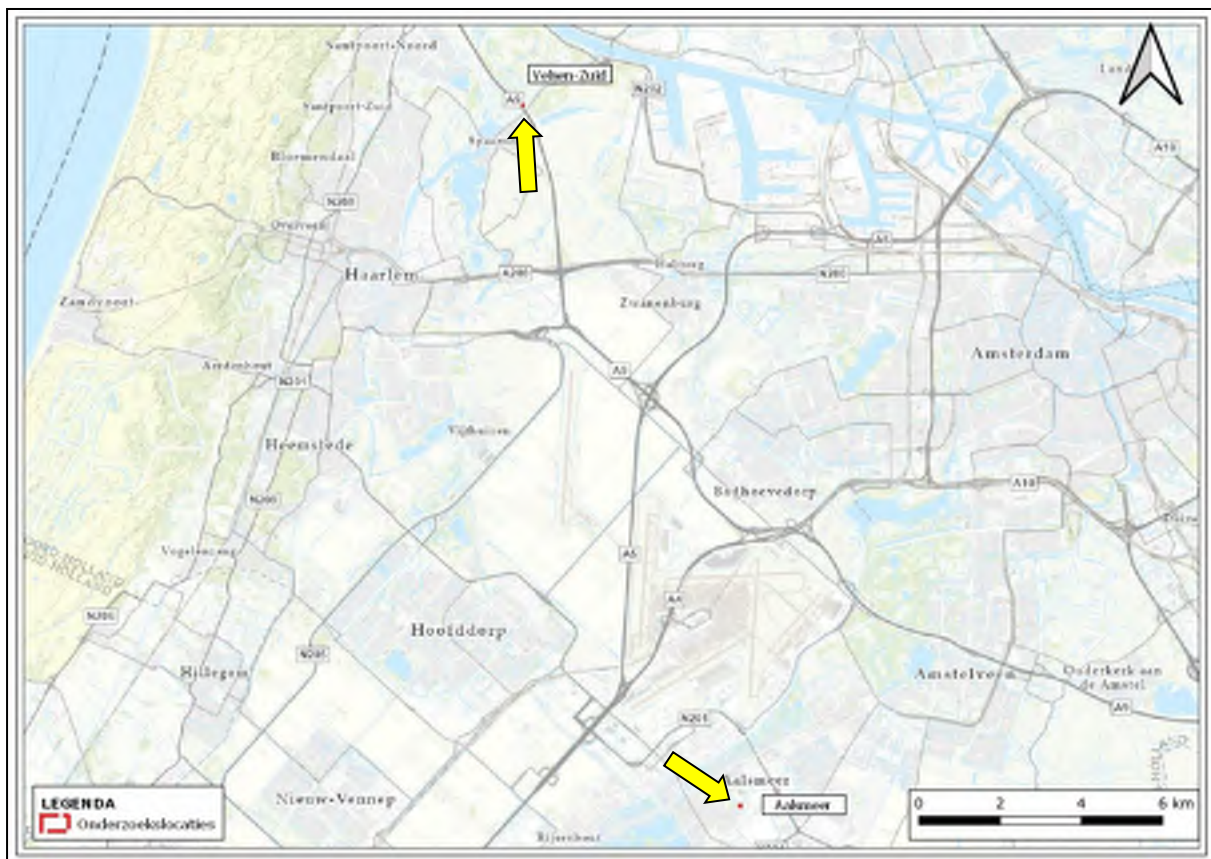
Bijlage 1 toelichting verbodsbepalingen Wet natuurbescherming
 Bijlage 2 verklarende woordenlijst

1 INLEIDING

Econsultancy heeft van Hoogheemraadschap van Rijnland opdracht gekregen voor het uitvoeren van een quickscan Wet natuurbescherming aan diverse locaties te Leiden, Aalsmeer en Velsen-Zuid.

De quickscan Wet natuurbescherming is uitgevoerd in het kader van renovatie-, sloop- en bouwwerkzaamheden en heeft als doel in te schatten of er op de onderzoekslocaties planten- en diersoorten aanwezig of te verwachten zijn, die volgens de Wet natuurbescherming een beschermde status hebben en die mogelijk negatieve invloed kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep. Tevens is beoordeeld of de voorgenomen ingreep invloed kan hebben op Natura 2000-gebieden, houtopstanden die middels de Wet natuurbescherming zijn beschermd, of op gebieden die deel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland.

Econsultancy is lid van de branchevereniging Netwerk Groene Bureaus en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen. In dat kader verklaart Econsultancy ten behoeve van de onderzoekslocatie niet eerder betrokken te zijn geweest voor ecologische advisering of ecologisch onderzoek.



Figuur 2. Topografische ligging van de onderzoekslocaties te Aalsmeer en Velsen-Zuid.

In totaal betreft het tien onderzoekslocaties, waarvan er op negen reeds gemalen aanwezig zijn. Op één locatie (Kikkerpolder te Leiden) zal een nieuw gemaal gerealiseerd worden. Alle onderzoekslocaties grenzen aan watergangen waar het water in, dan wel niet uit, wordt gepompt door de desbetreffende gemalen. Bij de gemalen te Aalsmeer en Velsen-Zuid staan uit baksteen opgetrokken gebouwen. De dakbedekking bij het gemaal in Velsen-Zuid betreft een zadeldak met dakpannen en overhangende kantpannen. De dakbedekking bij het gemaal te Aalsmeer betreft een plat bitumen dak.

De gemalen te Leiden hebben alle een stedelijke ligging, nabij stenen trottoirs en wegen. Bij de meeste gemalen staan bomen in de buurt. Het gemaal te Aalsmeer bevindt zich op een dijk ± 200 meter ten oosten van een park en ± 100 meter ten noorden van een woonwijk. In Velsen-Zuid ligt de onderzoekslocatie tegen de zuidgrens van het park Spaarnwoude aan. Direct ten oosten van de onderzoekslocatie ligt het Zijkanaal C. Ten zuiden van dit gemaal loopt de rijksweg A9.

In figuur 3 en 4 zijn luchtfoto's van de onderzoekslocaties te Velsen-Zuid en Aalsmeer en de directe omgeving weergegeven. De figuren 6 t/m 14 geven een impressie van de onderzoekslocaties, middels foto's die zijn genomen tijdens de veldbezoeken.



Figuur 3. Luchtfoto onderzoekslocatie en directe omgeving gemaal te Aalsmeer.



Figuur 4. Luchtfoto onderzoekslocatie en directe omgeving gemaal te Velsen-Zuid.



Figuur 5. Overzichtsfoto van het gemaal Schuttersveld te Leiden.



Figuur 6. Onderzoekslocatie waar er een nieuwe gemaal gerealiseerd wordt bij de Kikkerpolder te Leiden.



Figuur 7. Overzichtsfoto van het gemaal Besjeslaan te Leiden.



Figuur 8. Overzichtsfoto van het gemaal Vollenhovenkade te Leiden.



Figuur 9. Overzichtsfoto van het gemaal Teldersekade te Leiden.



Figuur 10. Overzichtsfoto van het gemaal Wijkpark te Leiden.



Figuur 11. Overzichtsfoto van het gemaal Pesthuispolder Zuid te Leiden.



Figuur 12. Overzichtsfoto van het gemaal Pesthuispolder Noord te Leiden.



Figuur 13. Overzichtsfoto van het gemaal te Aalsmeer.



Figuur 14. Overzichtsfoto van het gemaal te Velsen-Zuid.

2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen

De initiatiefnemer is voornemens de gemalen te reviseren. De gemalen Pesthuispolder Zuid en Wijkpark te Leiden worden vervangen op dezelfde locatie (zie figuur 10 en 11). Bij de Kikkerpolder te Leiden wordt er een nieuw gemaal gerealiseerd (zie figuur 6). De bebouwing bij het gemaal te Aalsmeer en het gemaal te Velsen-Zuid zal gesloopt worden ten behoeve van een nieuw gemaal (zie figuur 13 en 14). De overige gemalen worden gereviseerd.

3 ONDERZOEKSMETHODIEK

Het onderzoek is uitgevoerd middels het verrichten van een veldbezoek en een bureauonderzoek. Op deze wijze is inzicht verkregen in de aanwezigheid van geschikt habitat en de daarbij te verwachten beschermde soorten, gesitueerd op of nabij de onderzoekslocatie.

Het veldbezoek is afgelegd op donderdag 3 maart voor de Leidse gemalen, en op donderdag 10 maart in Velsen-Zuid en Aalsmeer. Tijdens deze veldbezoeken zijn de gehele onderzoekslocaties, alsmede de directe omgeving beoordeeld. Gedurende de veldbezoeken is gelet op de mogelijke aanwezigheid van beschermde en bedreigde soorten op basis van het aanwezige habitat.

Verder is aan de hand van verspreidingsatlassen, andere standaardwerken en op basis van “expert judgement” nagegaan welke bijzondere planten- en diersoorten er voor kunnen komen op de onderzoekslocaties en zijn omtrent gebiedsbescherming gegevens van de provincies Zuid- en Noord-Holland opgevraagd. Actuele verspreidingsgegevens van flora en fauna zijn uit de Nationale Data-bank Flora en Fauna (NDFF) opgevraagd.

De quickscan Wet natuurbescherming is een toets van de ecologische potenties van de onderzoekslocatie en betreft geen volwaardig soort(en) specifiek onderzoek. Er zijn in het onderhavige onderzoek geen inventarisaties uitgevoerd van soorten en soortgroepen. Een ecologische inventarisatie bestaat meerdere veldbezoeken gedurende de voor de soortgroep meest gunstige periode van het jaar.

4 OVERZICHT VAN DE NATIONALE NATUURWETGEVING

Dit hoofdstuk geeft achtergrondinformatie over de natuurwetgeving waaraan de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie wordt getoetst. Er wordt een globale toelichting gegeven ten aanzien van potentiële overtredingen van de Wet natuurbescherming bij de meest voorkomende soorten en soortgroepen. Dit hoofdstuk is niet toegespitst op de situatie op de onderzoekslocatie, maar geeft enkel een beschrijving van de vigerende wetgeving. De Wet natuurbescherming is gericht op:

- het beschermen en ontwikkelen van de natuur, mede vanwege de intrinsieke waarde en het behouden en herstellen van de biologische diversiteit;
- het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de natuur ter vervulling van maatschappelijke functies;
- het verzekeren van een samenhangend beleid gericht op het behoud en beheer van waardevolle landschappen, vanwege hun bijdrage aan de biologische diversiteit en hun cultuurhistorische betekenis, mede ter vervulling van maatschappelijke functies.

De bevoegdheid voor het verlenen van ontheffingen en vrijstellingen bij soortenbescherming ligt grotendeels bij de provincies. De provincie is bevoegd gezag voor de toetsing van handelingen met mogelijke gevolgen voor beschermde dier- en plantensoorten (de soortenbeschermingsbepalingen) én voor Natura 2000-gebieden (de gebiedenbeschermingsbepalingen). Alleen bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, blijft het Rijk bevoegd gezag.

4.1 Zorgplicht

Het eerste artikel in de Wet natuurbescherming heeft betrekking op de zorgplicht en heeft betrekking op het voorkomen of beperken van schade aan soorten en gebieden, voor zover deze niet middels overige verbodsbepalingen zijn gereguleerd. Het gaat daarbij in de praktijk vooral om minder streng beschermde soorten, waarbij het onnodig doden, verwonden of beschadigen dient te worden vermeden.

In bijlage 1 wordt dit artikel nader toegelicht.

4.2 Soortenbescherming

Bij een quickscan wordt in beeld gebracht of er (potentiële) vaste rust- of voortplantingsplaatsen aanwezig zijn van de soorten uit de verschillende beschermingsregimes. Vervolgens wordt beoordeeld of de voorgenomen ingreep versturend kan zijn en of nader onderzoek noodzakelijk wordt geacht.

De Wet natuurbescherming onderscheidt beschermingsregimes voor soorten op grond van internationale verdragen, aangevuld met soorten die vanuit een nationaal oogpunt beschermd worden. Hierdoor zijn er in de Wet natuurbescherming drie verschillende verbodsartikelen per categorie soorten;

- soorten van de Vogelrichtlijn (*artikel 3.1*);
- soorten van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (*artikel 3.5*);
- andere soorten (*artikel 3.10*).

In bijlage 1 worden deze artikelen nader toegelicht.

4.3 Gebiedenbescherming

Indien een plangebied in of nabij een beschermd gebied is gelegen, dan dient te worden bepaald of er een (extern) effect valt te verwachten. Het gaat daarbij om Natura 2000-gebieden en gebieden behorend tot het Natuurnetwerk Nederland.

4.3.1 Natura 2000

Natura 2000 is de benaming voor een Europees netwerk van natuurgebieden waarin belangrijke flora en fauna voorkomen, gezien vanuit een Europees perspectief. Met Natura 2000 wil men deze flora en fauna duurzaam beschermen. De staatssecretaris van Economische Zaken heeft voor Nederland ruim 160 Natura 2000-gebieden aangewezen. Gezamenlijk hebben ze een oppervlak van ruim 1,1 miljoen hectare. Ze maken deel uit van een samenhangend netwerk van natuurgebieden in de Europese Unie die zijn aangewezen op grond van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Het doel van Natura 2000 is het keren van de achteruitgang van de biodiversiteit.

Binnen een gebied kan spanning optreden tussen economie en ecologie. In een zogenaamd beheerplan leggen Rijk en provincies vast welke activiteiten, op welke wijze mogelijk zijn. Uitgangspunt is steeds het realiseren van ecologische doelen met respect voor en in een zorgvuldige balans met wat particulieren en ondernemers willen. Het opstellen gebeurt daarom in overleg met alle direct betrokkenen, zoals beheerders, gebruikers, omwonenden, gemeenten, natuurorganisaties en waterschappen. Samen geven ze invulling aan beleven, gebruiken en beschermen. Daar draait het om in de Nederlandse Natura 2000-gebieden (bron: Regiegroep Natura 2000).

Het is verboden zonder vergunning van gedeputeerde staten een project te realiseren dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied. (artikel 2.7, lid 2).

Handelingen die een negatieve invloed hebben op Natura 2000-gebieden, worden slechts onder strikte voorwaarden toegestaan. Een vergunning is vereist. Door middel van het Nederlandse vergunningstelsel wordt een zorgvuldige afweging gewaarborgd. De vergunningen zullen beoordeeld en afgegeven worden door de desbetreffende provincie.

4.3.2 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied.

Het Natuurnetwerk Nederland bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, waaronder de 20 Nationale Parken;
- gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt;
- landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer;
- ruim 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, de Noordzee en de Waddenzee;
- alle Natura 2000-gebieden.

Conform artikel 1.12 van de Wet natuurbescherming dragen gedeputeerde staten in hun provincie zorg voor de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend landelijk ecologisch netwerk, genaamd 'Natuurnetwerk Nederland'. Zij wijzen daartoe in hun provincie gebieden aan die tot dit netwerk behoren.

De planologische begrenzing en beschermingsregimes van het Natuurnetwerk Nederland loopt via het traject van de provinciale ruimtelijke structuurvisies en verordeningen.

4.4 Houtopstanden

De bescherming van houtopstanden conform hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming heeft als doel om het aanwezige areaal bos in Nederland te behouden. Onder houtopstanden vallen alle zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers of struiken van een oppervlakte van tien are of meer of rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat. In bijlage 1 (tabel VI) worden de regels nader toegelicht.

Wanneer houtopstanden geveld worden, niet vallende onder artikel 4.1 van de Wet natuurbescherming, geldt een meldingsplicht bij Gedeputeerde Staten van desbetreffende provincie (artikel 4.2 Wnb). Op basis van deze melding wordt door de provincie beoordeeld of de voorgenomen velling aanvaardbaar is in het kader van natuur- en landschapswaarden. Indien er geen bezwaar is om de houtopstanden te kappen, verplicht artikel 4.2 van de Wet natuurbescherming om binnen 3 jaar na het vellen of tenietgaan van de houtopstand op dezelfde grond houtopstanden opnieuw aan te planten. Er geldt een algehele vrijstelling van de herplantplicht voor houtopstanden die gekapt worden in het kader van natuurbeheer en natuurbehoud.

Indien bij de voorgenomen ontwikkeling herplantplicht geldt, maar niet voldaan kan worden aan de herplantplicht op de projectlocatie zelf, dan dient een ontheffing aangevraagd te worden met betrekking tot de herplantplicht bij de desbetreffende provincie. De provincie toetst vervolgens of voldaan wordt aan de bij de provinciale verordening gestelde regels voor herbeplanting op andere perceelsgronden. Deze regels hebben onder andere betrekking op de kwaliteit, oppervlakte en locatie van de andere grond en de natuurwaarde van de te vellen houtopstand. Tevens kan ontheffing verleend worden van herplantplicht ter plaatse, indien gewerkt wordt via een door het ministerie goedgekeurde gedragscode die gebruikt mag worden door een van de betrokken partijen voor een wijze van vellen en een wijze van herplanten.

5 AANGETROFFEN EN TE VERWACHTEN BESCHERMDE SOORTEN

Het voorkomen van planten- en diersoorten in een gebied wordt mede bepaald door de aanwezigheid van geschikt leefgebied. Een soort kan in zijn leefgebied gebruik maken van verschillende plekken om te verblijven. Al deze plekken (biotopen) kunnen een bepaalde functie voor de soort vervullen. In dit hoofdstuk wordt op basis van het aanwezige habitat / verblijfsmogelijkheden samen met verspreidingsgegevens beschreven welke beschermde soorten binnen de onderzoekslocatie kunnen voorkomen. Afhankelijk van de soort wordt ingegaan op de potentiële aanwezigheid van vaste rust- of voortplantingsplaatsen, foerageergebied en verbindingroutes. Tevens wordt beoordeeld of de voorgenoemen plannen een negatief effect kunnen hebben op de mogelijk aanwezige beschermde soorten. In hoofdstuk 6 wordt beschreven welke juridische implicaties dit voor het project heeft.

5.1 Vogels

5.1.1 Broedvogels (nesten jaarrond beschermd)

Deze categorie betreft broedvogels waarvan de nesten ook beschermd zijn op het moment dat ze niet voor de voortplanting in gebruik zijn. Volgens de verspreidingsgegevens van de NDFF zijn in de afgelopen 5 jaar binnen enkele kilometers van de onderzoekslocatie vogelsoorten waargenomen waarvan de nestlocaties jaarrond beschermd zijn. Deze categorie 1-4 broedvogelsoorten zijn: **gierzwaluw, huismus, roek, grote gele kwikstaart, kerkuil, ooievaar, slechtvalk, boomvalk, buizerd, havik, ransuil, wespendif, steenuil, zwarte wouw, sperwer, ransuil** en **oehoe**.

Op voorhand kunnen de soorten **boomvalk, buizerd, havik, ransuil, roek, ooievaar, sperwer, wespendif** en **zwarte wouw** uitgesloten worden als broedvogel op alle onderzoekslocaties. Deze soorten broeden in bossen of halfopen landschappen, vaak hoog in een boomkruin of een hoog opgaand object zoals een hoogspanningsmast, waar ze grote nesten maken of hergebruiken. Alle onderzoekslocaties biedt geen geschikte broedmogelijkheden en habitat voor deze soorten. Het is daarom voor deze vogelsoorten redelijkerwijs uit te sluiten dat ze op of nabij de onderzoekslocaties broeden.

De **oehoe** is de grootste uil onder de uilensoorten en komt weinig voor in Nederland. In 2018 waren er rond de 30 broedparen bekend in Nederland, voornamelijk in Limburg. De oehoe broedt vooral in groeves (nissen, holen, richels) in zeer uiteenlopende leefgebieden zoals naaldwoud, bos- en grassteppen, heuvelland, bij open meren en zeekusten. De onderzoekslocaties bieden geen geschikt broedhabitat voor de oehoe. Tijdens de veldbezoeken zijn geen (sporen van) oehoes of grote nesten waargenomen op en nabij de onderzoekslocaties. Het is dus logischerwijs uit te sluiten dat deze zeldzame uilensoort een broedlocatie heeft op de onderzoekslocaties. Nader onderzoek naar de oehoe wordt derhalve niet noodzakelijk geacht.

De **slechtvalk** kan op voorhand worden uitgesloten op de onderzoekslocatie, omdat deze soort enkel broedt op hoge stenige bebouwing, zoals kantoorgebouwen, torens en fabrieksschoorstenen. De aanwezige bebouwing op de onderzoekslocatie is ongeschikt omdat deze te laag is. Nader onderzoek naar de slechtvalk wordt derhalve niet noodzakelijk geacht.

De **grote gele kwikstaart** nestelt graag bij natuurlijke, snelstromende beken en rivieren voornamelijk in Oost-Nederland. Ondanks dat alle onderzoekslocaties nabij watergangen liggen, ontbreken de natuurlijke oevers waardoor dit niet geschikt is voor de grote gele kwikstraat om tot broeden te komen. Tijdens het veldbezoek zijn op en rondom de onderzoekslocaties ook geen (sporen van) grote gele kwikstaarten waargenomen. Het kan op voorhand redelijkerwijs worden uitgesloten dat op één

van de onderzoekslocaties een grote gele kwikstaart broedt. Nader onderzoek naar de grote gele kwikstaart wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

De **kerkuil** en **steenuil** hebben een voorkeur voor halfopen tot open landschap, veelal in het boerenland. Ze vestigen zich graag in gebouwen zoals schuren of kerkstorens. Daar zoeken deze soorten rustige, donkere schuilhoekjes als roestplaats voor overdag en als nestplaats. Het stedelijke habitat op de onderzoekslocaties te Leiden zijn niet optimaal geschikt voor de kerkuil en steenuil. Op de onderzoekslocaties te Velsen-Zuid en Aalsmeer zijn er in de bebouwing op de onderzoekslocaties geen invliegmogelijkheden aangetroffen voor deze soorten. Nader onderzoek naar de kerkuil en steenuil wordt dan ook niet noodzakelijk geacht.

De **huismus** heeft een sterke binding met mensen en komt tot broeden in of tegen gebouwen in dorpen en steden, in en bij boerderijen, maneges, kinderboerderijen en andere vormen van bebouwing in het landelijk gebied. Deze soort komt voornamelijk tot broeden onder de onderste rij dakpannen of andere holtes in bebouwing. Het habitat van de huismus moet voldoen aan een combinatie van een aantal elementen, die ook nog eens binnen een straal van enkele meters (dekking bij voedselbronnen) tot enkele honderden meters (nestplek en voedselbronnen) van elkaar moeten liggen. Het gebouw op de onderzoekslocatie te Velsen-Zuid is in principe geschikt als vaste rust- en broedplaats van deze soort. Het gebouw beschikt over ruimte onder dakpannen. Indien het gebouw gebruikt wordt als nestlocatie van de huismus geldt dat de ingreep mogelijk verstorend of schadelijk is voor deze soort. Een nader onderzoek wordt derhalve benodigd geacht om het gebruik van de onderzoekslocatie te Velsen-Zuid als broedlocatie door de huismus vast te stellen (zie hoofdstuk 6).

De **gierzwaluw** broedt, evenals de huismus, in nissen en daken van bebouwing. Het gebouw op de onderzoekslocatie te Velsen-Zuid is in principe geschikt als broedlocatie voor gierzwaluwen. Het heeft overhangende kantpannen en openingen aan de gevels waardoor deze soort onder het dak kan komen. Doordat de ingreep invloed heeft op de bebouwing te Velsen-Zuid, kan het niet worden uitgesloten dat het invloed heeft op potentiële nestlocaties van de gierzwaluw. Een nader onderzoek wordt derhalve nodig geacht om het gebruik van de onderzoekslocatie te Velsen-Zuid als broedlocatie door de gierzwaluw vast te stellen (zie hoofdstuk 6). X

5.1.2 Overige broedvogels

De broedvogels waarvan het nest in uitzonderlijke gevallen eveneens jaarrond is beschermd, zijn voornamelijk holenbroeders, zoals spechten en mezen, of makers van grote nesten, zoals de ekster en de zwarte kraai. De bomen op de onderzoekslocatie kunnen nestgelegenheid bieden aan broedvogelsoorten zoals de **zwarte kraai** en de **ekster**. Op de onderzoekslocaties zelf zijn geen nesten aangetroffen van de desbetreffende soorten. Tevens zijn er in de omgeving voldoende alternatieven aanwezig. Er zijn derhalve geen bijzondere ecologische omstandigheden die rechtvaardigen dat de nesten van genoemde soorten op de onderzoekslocaties een jaarrond beschermde status zouden moeten hebben.

5.2 Vleermuizen

Volgens verspreidingsgegevens en de verspreidingsatlas van de NDFF zijn alle onderzoekslocaties gelegen in delen van Nederland waar de volgende vleermuissoorten kunnen voorkomen: **gewone dwergvleermuis**, **ruige dwergvleermuis**, **rosse vleermuis** en **laatvlieger**. Daarnaast komen er in de nabije omgeving van de onderzoekslocaties te Leiden ook de volgende vleermuizen voor: **baardvleermuis**, **bosvleermuis**, **gewone grootoorvleermuis**, **kleine dwergvleermuis**, **tweekleurige vleermuis**, **watervleermuis** en **meervleermuis**.

Verblijfplaatsen op de onderzoekslocatie

De onderzoekslocaties te Leiden zijn geheel onbebouwd op metalen besturingskasten na. Deze kasten bieden echter geen potentiële verblijfplaatsen voor vleermuizen. Hierdoor kan worden uitgesloten dat er verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen aanwezig zijn. Tevens zijn de aanwezige bomen op de onderzoekslocaties onderzocht op holtes, spleten en/of loshangend schors, die kunnen dienen als potentiële vaste rust- of voortplantingsplaats voor boombewonende vleermuizen. Deze zijn niet aangetroffen en daarmee zijn verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen uit te sluiten. Overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van vleermuizen is bij de onderzoekslocaties te Leiden niet aan de orde.

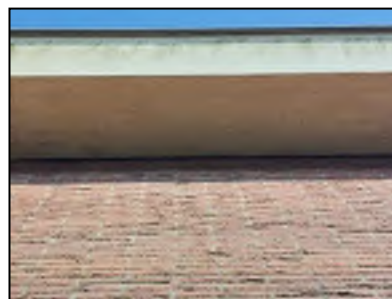
Wat betreft de onderzoekslocaties te Aalsmeer en Velsen-Zuid: de aanwezige gebouwen op deze onderzoekslocaties zijn in principe geschikt als verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuizen, vanwege de aanwezigheid van geschikte openingen die toegang verlenen tot de spouwmuren. Tevens biedt de ruimte langs de dakranden bij de onderzoekslocatie in Velsen-Zuid toegang tot ruimte onder de dakpannen. Verder zijn er op verscheidene plekken ruimtes achter betimmeringen waargenomen waar vleermuizen gebruik van kunnen maken. De gebouwen zijn geschikt als verblijfplaats voor de **gewone dwergvleermuis**, **ruige dwergvleermuis** en **laatvlieger**. Deze soorten kunnen de bebouwing in principe gebruiken als zomer-, kraam-, individuele winter- en paarverblijfplaats (zie hoofdstuk 6).



Figuur 15. Open stootvoegen bij het aanwezige gebouw op de onderzoekslocatie te Aalsmeer.



Figuur 16. Het aanwezige gebouw met overhangende kantpannen op de onderzoekslocatie te Velsen-Zuid.



Figuur 17. Opening onder de daklijst bij het aanwezige gebouw op de onderzoekslocatie te Velsen-Zuid.

Verblijfplaatsen buiten de onderzoekslocatie

Het is door de onderlinge afstand tot de bebouwing in de omgeving niet aannemelijk dat er in de directe invloedssfeer van alle onderzoekslocaties potentiële verblijfplaatsen aanwezig zijn die negatieve invloed kunnen ondervinden van de werkzaamheden.

Foerageerhabitat

De onderzoekslocaties zullen, gelet op het aanwezige habitat gebruikt kunnen worden door in de omgeving verblijvende vleermuizen als **gewone dwergvleermuis**, **ruige dwergvleermuis**, **laatvlieger** en mogelijk de **meervleermuis** en **watervleermuis** om te foerageren. De plannen zullen echter geen aantasting van belangrijk foerageerhabitat vormen. Door de voorgenomen ingreep zal het aanbod van foerageermogelijkheden niet in het geding komen. Daarnaast is er in de directe omgeving van de onderzoekslocaties meer geschikt foerageerhabitat voor vleermuizen aanwezig, zoals de aanwezige watergangen of bomenrijen.

Vliegroutes

Vleermuizen maken veelal gebruik van lijnvormige (donkere) landschapselementen als houtsingels, beken en lanen om zich te verplaatsen tussen verblijfplaatsen en foerageergebieden. De aanwezige watergangen bij de gemalen zijn potentieel geschikt om te functioneren als vliegroute voor vleermuizen. De watergangen zullen binnen de voorgenomen ingreep echter wel behouden blijven. Een nega-

tief effect van de voorgenomen ingreep op de vliegroutes van vleermuizen is hierdoor op voorhand uit te sluiten. Wel dienen tijdens de werkzaamheden en in de nieuwe situatie maatregelen te worden genomen om eventuele verstoring van de potentiële vliegroute te voorkomen (hoofdstuk 6).

5.3 Overige zoogdieren

Alle zoogdieren in Nederland zijn beschermd. Voor sommige algemeen voorkomende soorten geldt een provinciale vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling. Op deze wijze is er onderscheid te maken in streng beschermde en minder streng beschermde soorten.

Streng beschermde soorten

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF en Broekhuizen et al. (2016) liggen de onderzoekslocaties te Leiden (Zuid-Holland) binnen het verspreidingsgebied van de volgende streng beschermde grondgebonden zoogdieren: **eekhoorn**, **waterspitsmuis**, **tweekleurige bosspitsmuis**, **damhert**, **boommarter** en **noordse woelmuis**.

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF en Broekhuizen et al. (2016) liggen de onderzoekslocaties te Aalsmeer en Velsen-Zuid (Noord-Holland) binnen het verspreidingsgebied van de volgende streng beschermde grondgebonden zoogdieren: **waterspitsmuis**, **boommarter**, **noordse woelmuis**, **bever**, **bunzing**, **hermelijn** en **wezel**.

De **eekhoorn** komt in de omgeving van de onderzoekslocaties voor. Deze soort kan zich doorgaans goed handhaven in stedelijke omgevingen wanneer er voldoende verbindende groene elementen aanwezig zijn en er genoeg voedsel te vinden is. De onderzoekslocaties te Leiden liggen midden in een stedelijk gebied, groene verbindingen waar de eekhoorn gebruik van kan maken ontbreken rond de onderzoekslocaties. In de bomen op alle onderzoekslocaties zijn tevens geen nesten van een eekhoorn aangetroffen. De aanwezigheid van een vaste rust- of voortplantingsplaats van de eekhoorn kan worden uitgesloten. Nader onderzoek naar de soort wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

De **waterspitsmuis** komt voor in en langs schoon, niet te voedselrijk water met een behoorlijk ontwikkelde watervegetatie en ruig begroeide oevers. De water- en oevervegetatie rond de watergangen nabij de onderzoekslocaties zijn slecht ontwikkeld. Tevens zijn meerdere oevers bij de in/uitstroom van het gemaal beschoeid, waardoor de waterspitsmuis lastig daarvan gebruik zou kunnen maken. Ook op de onderzoekslocaties is geen natte ruigte aanwezig, waardoor het niet geschikt is als functioneel leefgebied voor de waterspitsmuis. Nader onderzoek naar deze soort wordt daarom niet noodzakelijk geacht op de onderzoekslocaties.

De onderzoekslocaties te Leiden bieden matig geschikt habitat voor de **tweekleurige bosspitsmuis**, doordat het voornamelijk bestraat en bebouwd is. De enige waarnemingen van de tweekleurige bosspitsmuis zijn ingevoerd als 'gewone/tweekleurige bosspitsmuis', en betreffen twijfelgevallen. De tweekleurige bosspitsmuis ontbreekt volgens de Zoogdierverseniging in de provincie Zuid-Holland. Het is waarschijnlijk dat de waarnemingen die gedetermineerd zijn als mogelijk 'tweekleurige bosspitsmuis' eigenlijk de gewone bosspitsmuis betreffen, aangezien deze soorten onderling enkel te onderscheiden zijn op basis van schedelkenmerken. Het is redelijkerwijs uitgesloten dat de onderzoekslocaties in gebruik zijn door de tweekleurige bosspitsmuis. Nader onderzoek naar de tweekleurige bosspitsmuis wordt niet noodzakelijk geacht.

Volgens de verspreidingsgegevens van de NDFF zijn in de afgelopen 5 jaar binnen enkele kilometers van de onderzoekslocaties meerdere waarnemingen gedaan van het **damhert**. Het damhert komt vooral voor in lichte loofbossen en gemengde bossen met een dichte onderbegroeiing. Het damhert heeft geen vaste verblijfplaats. Afhankelijk van het voedselaanbod leven er 3 tot 10 dieren per 100

hectare. De onderzoekslocaties beschikken niet over geschikt habitat voor de desbetreffende soort doordat er geen loof- en/of gemend bos aanwezig is. Daarnaast zijn op de onderzoekslocaties geen sporen aangetroffen die duiden op de aanwezigheid van damherten. Hierdoor kan redelijkerwijs worden aangenomen dat de damhertpopulatie niet in het geding komt door de voorgenomen ingreep. Nader onderzoek naar damhert wordt niet noodzakelijk geacht.

Boommarters kiezen hun rustplaatsen vaak in boomholten, konijnen-, vossen- of dassenholen, tussen boomwortels of onder takkenbossen. Op de onderzoekslocaties zijn geen geschikte verblijfplaatsen voor deze soort aangetroffen, waardoor de aanwezigheid van een vaste rust of voortplantingsplaats voor deze soort kan worden uitgesloten. Daarnaast zijn boommarters over het algemeen gebonden aan een bosrijke omgeving. Hier is op de onderzoekslocaties geen sprake van. Nader onderzoek naar de boommarter wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

De **noordse woelmuis** leeft in hoge vegetaties met vooral grasachtige planten. De soort is gevoelig voor concurrentie met andere woelmuizen. Doordat de noordse woelmuis een goede zwemmer is, komt de soort met name voor op eilandjes in natte gebieden, waar hij concurrentiekrachtiger is dan andere woelmuissoorten. De onderzoekslocaties biedt, door het ontbreken van door water geïsoleerde gebieden en hoog gras, geen geschikt habitat voor de noordse woelmuis. Vaste rust- of voortplantingsplaatsen van de noordse woelmuis zijn om bovenstaande redenen redelijkerwijs uit te sluiten op de onderzoekslocaties. Nader onderzoek naar de noordse woelmuis wordt niet noodzakelijk geacht.

De **bever** komt voor in het overgangsgedebiet tussen land en water zoals moerassen, beken, rivieren en meren. De bever heeft een voorkeur voor rivieren en meren omzoomd door (broek)bossen met bomen als wilg en populier. De aanwezigheid van bossen op de oevers is een vereiste, omdat de bever deze als grondstof gebruikt voor het bouwen van dammen en een burcht. De onderzoekslocaties vormen door het ontbreken van geschikt habitat geen potentieel leefgebied voor de bever. De waarnemingen van de bever betreffen de populatie ten noorden van de onderzoekslocatie te Velsen-Zuid in het Spaarnwoude. Een bever zal echter zijn aanwezigheid snel verraden wanneer hij zich in een gebied vestigt door een spoor aan afgeknaagde stobben achter te laten. Dergelijke sporen werden tijdens de veldbezoeken niet waargenomen op of rondom de onderzoekslocaties. Nader onderzoek naar deze soort wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

De **bunzing**, **hermelijn** en **wezel** komen volgens de verspreidingsgegevens van de NDFF voor in de omgeving van de onderzoekslocaties. Aangezien het op alle onderzoekslocaties ontbreekt aan landschapselementen die met elkaar in verbinding staan, is het uit te sluiten dat de onderzoekslocatie onderdeel uitmaakt van het functioneel leefgebied van kleine marterachtigen. De kleine marterachtigen zijn namelijk sterk gebonden aan landschapselementen zoals houtwallen en bosschages die dekking bieden gedurende het foerageren en migreren tussen de vaste rust- of voortplantingsplaatsen en de foerageergebieden. Gezien het ontbreken van voldoende schuilmogelijkheid en geschikte voortplantingslocaties zijn negatieve effecten voor kleine marterachtigen, als gevolg van de voorgenomen ingreep, uit te sluiten. Nader onderzoek naar kleine marterachtigen wordt niet noodzakelijk geacht.

Licht beschermde soorten

De onderzoekslocaties kunnen geschikt habitat vormen voor een aantal soorten grondgebonden zoogdieren. Het gaat daarbij om algemene soorten als **egel** en **rosse woelmuis**. Door de voorgenomen werkzaamheden bestaat de kans dat schuilplaatsen van deze soorten worden verstoord, hierbij is het belangrijk dat de zorgplicht in acht wordt genomen (zie hoofdstuk 6).

5.4 Reptielen

Volgens gegevens van de NDFF is er in de afgelopen 5 jaar in de directe omgeving van de onderzoekslocaties de **ringslang** als enige streng beschermde reptiel waargenomen. De ringslang is gebonden aan waterrijke habitats, veelal op zandgronden en op de overgangen van zandgrond naar veen- en kleigronden. Op de onderzoekslocatie zijn geen geschikte voortplantingsplaatsen zoals composthoppen aanwezig. Verder zijn de onderzoekslocaties omgeven door meerdere gebieden die zich beter lenen als essentieel leefgebied voor de ringslang. Het is dus redelijkerwijs uit te sluiten dat de onderzoekslocatie essentieel leefgebied vormt voor de ringslang. Nader onderzoek naar de ringslang wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

5.5 Amfibieën

Volgens verspreidingsgegevens en de verspreidingsatlas van de NDFF zijn de onderzoekslocaties gelegen in een deel van Nederland waar de volgende amfibieën kunnen voorkomen: **rugstreeppad**, **alpenwatersalamander**, **vroedmeesterpad** en **vuursalamander**.

De **vroedmeesterpad** komt van nature alleen in Zuid-Limburg voor. Op andere plaatsen in Nederland is hij uitgezet. Met name in stedelijk gebied blijken tal van uitgezette populaties zich al meerdere generaties te kunnen handhaven. Een stenige structuur van de bodem is de belangrijkste bepalende factor voor verspreiding. De vroedmeesterpad is volgens NDFF op een afstand van minimaal 900 meter van de dichtstbijzijnde onderzoekslocatie te Leiden in een woonwijk waargenomen. Het wordt niet aannemelijk geacht dat de vroedmeesterpad gebruik maakt van de onderzoekslocaties, gezien de afstand tot de waarneming met diverse barrières ertussen en het feit dat het geen wilde soorten betreft. Nader onderzoek naar de vroedmeesterpad wordt niet noodzakelijk geacht.

De **alpenwatersalamander** komt voornamelijk voor in Noord-Brabant en Limburg. Waarnemingen in het westen van het land betreffen meestal uitgezette en dus niet wilde exemplaren. Verder komt de alpenwatersalamander vaak voor in de buurt van bos en/of houtwallen. Hij heeft een voorkeur voor zandige leemgronden, waar hij voorkomt in beboste gebieden (loofbos) of kleinschalige landschappen met heggen en struwelen. Deze soort is echter niet kieskeurig als het gaat om voortplantingsbiotoop. In het voorjaar is hij in allerlei typen wateren te vinden, met of zonder waterplanten. De alpenwatersalamander is volgens NDFF op een afstand van 140, 250 en 650 meter van de drie dichtstbijzijnde gemalen waargenomen in Leiden. Deze drie onderzoekslocaties zouden potentieel habitat kunnen bieden voor verwilderde alpenwatersalamanders. Het is daarom niet op voorhand uit te sluiten dat de onderzoekslocaties Teldersekade, Pesthuispolder Zuid en Vollenhovenkade te Leiden leefgebied zijn voor de alpenwatersalamander. Nader onderzoek naar de alpenwatersalamander wordt daarom op deze drie onderzoekslocatie noodzakelijk geacht.

De **rugstreeppad** is een streng beschermde soort die graag van ondiepe wateren gebruik maakt. Ondiepe wateren warmen snel op en zijn voor deze moeilijk zwemmende soort toegankelijk. De rugstreeppad is een slechte zwemmer en plant zich in tijdelijke wateren voort. De watergangen rond de onderzoekslocaties zijn vrij diep en hierdoor niet geschikt als voortplantingswater voor de rugstreeppad. De voorgenomen ingreep heeft hiermee geen invloed op geschikt habitat voor de rugstreeppad. Een negatief effect van de voorgenomen ingreep op de rugstreeppad is daarom op voorhand uit te sluiten. Nader onderzoek naar deze soort wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

De **vuursalamander** is een soort die van nature alleen in Zuid-Limburg voorkomt en die een sterke voorkeur heeft voor heuvelachtig landschap en schone stromende beken. Het habitat bij de onderzoekslocaties komt niet overeen met de habitatvoorkeur en natuurlijke verspreiding van de vuursalamander. De waarneming van de vuursalamander in de buurt van Leiden betreft een enkele (niet wilde) waarneming in een achtertuin. Een nader onderzoek naar de vuursalamander wordt dan ook niet noodzakelijk geacht.

5.6 Vissen

Er zijn slechts enkele zoetwatervissoorten die binnen de Wet natuurbescherming een strenge bescherming genieten. Hoewel de sloten rond de onderzoekslocaties door de ingreep worden aangetaast, wordt er geen overtredingen van de Wet natuurbescherming verwacht met betrekking tot (algemene of) streng beschermde vissoorten. Wel is het wel zaak om aandacht te schenken aan de algemene zorgplicht (zie hoofdstuk 6).

5.7 Ongewervelden

Libellen

De **gevlekte witsnuitlibel** komt volgens gegevens van de NDFF voor in de omgeving van de onderzoekslocaties in Leiden. De soort komt voor bij een goed ontwikkelde verlandingsvegetatie van onder meer sloten en plassen met een tamelijk dicht bladerdek. Het water dient helder en matig voedselarm tot voedselrijk te zijn. Er is een populatie van de desbetreffende soort bekend op 150 meter van het te realiseren gemaal op de Kikkerpolder te Leiden. Door dat er op deze onderzoekslocatie een gemaal gerealiseerd dient te worden, heeft dit effect op de oevervegetatie, dan wel niet de watervegetatie, van de onderzoekslocatie. Daarmee heeft de ingreep in potentie invloed op geschikt habitat van de gevlekte witsnuitlibel. Nader onderzoek naar deze soort wordt daarom noodzakelijk geacht voor de Kikkerpolder te Leiden (zie hoofdstuk 6).

Vlinders

De verspreidingsgegevens van de NDFF laten zien dat er in de laatste 5 jaar één streng beschermde vlindersoort binnen 3 kilometer van de onderzoekslocaties is waargenomen. Het gaat hier om de **grote vos**. Het gaat hier om waarnemingen die zich concentreren op de omliggende habitats die zich beter lenen voor deze soort. Daarnaast stellen deze vlindersoorten specifieke eisen aan het voortplantingshabitat. Bij het habitat is het belangrijk dat aan de eisen van alle stadia van de vlindersoort wordt voldaan. Voor de beschermde soorten in Nederland geldt dat deze veelal gebonden zijn aan waardplanten. Geschikte waardplanten voor de grote vos zijn onder andere de iep, prunus en diverse wilgen. Ondanks dat op een onderzoekslocatie te Leiden een prunussoort aanwezig is, wordt verwacht dat de werkzaamheden geen effect hebben op de desbetreffende soort. Dit omdat deze boom niet wordt geveld tijdens de werkzaamheden. Tevens plant de grote vos zich voornamelijk voort in natuurgebieden, op voedselarme zandgronden. Dit type habitat, waar geschikte waardplanten in hogere dichtheden aanwezig zijn, is niet aanwezig op deze onderzoekslocatie. Nader onderzoek naar de grote vos wordt om die reden niet noodzakelijk geacht.

Overige soorten

De **platte schijfhoren** komt volgens de gegevens van de NDFF voor in de omgeving van de onderzoekslocaties te Leiden. Deze soort komt voor in wateren met een goed ontwikkelde vegetatie. Omdat er bij de onderzoekslocaties in de nabijheid van de waarnemingen van deze soort geen goed ontwikkelde watervegetatie beschikbaar is, wordt een negatief effect op de voorgenomen ingreep op de platte schijfhoren op voorhand uitgesloten. Nader onderzoek naar deze soort wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

5.8 Planten

Nabij de onderzoekslocaties zijn in de afgelopen jaren volgens de NDFF een aantal beschermde plantensoorten waargenomen: **schubvaren, akkerogentroost, muurbloem, glad biggenkruid, blauw guichelheil, kluwenklokje, tengere distel, wilde weit, stijve wolfsmelk en wolfskers**. Aangezien de locaties geheel bestaat uit bebouwing, verharding, tuin, erf en/of begraasd weiland is het

niet te verwachten dat er beschermde of zeldzame plantensoorten op de locatie te vinden zijn. De aanwezigheid van water, de zuurgraad van de bodem, de beschikbare hoeveelheid voedingsstoffen, de hoeveelheid zonlicht en de antropogene beïnvloeding bepalen in hoeverre een groeiplaats voor een bepaalde plant geschikt is. Vanwege de specifieke eisen die de meeste beschermde soorten stellen aan de groeiomstandigheden zijn beschermde plantensoorten op de onderzoekslocaties niet te verwachten. Nader onderzoek wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

6 TOETSING AAN SOORTENBESCHERMING

Als gevolg van de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie kunnen er overtredingen van verbodsbepalingen uit soortbeschermingsparagrafen uit de Wet natuurbescherming optreden. In dit hoofdstuk wordt beschreven voor welke soorten er sprake is van dreigende overtreding van de Wet natuurbescherming en of met eenvoudige maatregelen overtreding is te voorkomen. Verder wordt beschreven voor welke soorten een vervolgetraject noodzakelijk is, bijvoorbeeld omdat toetsing van de ingreep aan de Wet natuurbescherming op basis van de huidige onderzoeksinspanning niet mogelijk is, en wat de eventuele consequenties zijn ten aanzien van ontheffingen.

6.1 Broedvogels

6.1.1 Jaarrond beschermde broedvogels

De nesten van **huismussen** en **gierzwaluwen** zijn het gehele jaar beschermd en vallen onder de beschermingscategorie 2 van vogelnesten. Dit zijn nesten van koloniebroeders die elk seizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. Volgens artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming is het verboden nesten van huismussen en gierzwaluwen te beschadigen, te vernielen of weg te nemen. Indien er op de onderzoekslocatie te Velsen-Zuid nestplaatsen van de desbetreffende soorten aanwezig zijn, hetgeen op basis van de huidige informatie niet is uit te sluiten, zal de voorgenomen ingreep kunnen leiden tot overtreding van de Wet natuurbescherming. Om vast te stellen of er broedgevallen van de huismus of gierzwaluw op de onderzoekslocatie te Velsen-Zuid aanwezig zijn, dient een nader onderzoek uitgevoerd te worden tijdens het broedseizoen van de soort.

6.1.2 Algemene broedvogels

Voor de algemene broedvogelsoorten die op de onderzoekslocatie zijn te verwachten geldt dat, indien het groen buiten het broedseizoen wordt verwijderd, er geen overtredingen plaats zullen vinden met betrekking tot deze soorten. Artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming (Het is verboden nesten te beschadigen, te vernielen of weg te nemen) is van toepassing. De nesten mogen echter wel worden weggenomen wanneer deze op dat moment niet in gebruik zijn. In de Wet natuurbescherming wordt geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen. Globaal kan voor het broedseizoen de periode maart tot september worden aangehouden. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen.

Indien het groen toch binnen het broedseizoen gekapt dient te worden, zal voorafgaand hieraan door een ter zake kundig ecooloog geïnspecteerd moeten worden of er broedgevallen binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden aanwezig zijn. De ecooloog zal naar aanleiding van de inspectie kunnen adviseren of het mogelijk is om het groen te kappen zonder daarbij broedvogels te verstoren.

6.2 Vleermuizen

Verblijfplaatsen voor vleermuizen

De te slopen bebouwing op de onderzoekslocaties te Velsen-Zuid en Aalsmeer is in principe geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. De sloop van deze gebouwen zou in geval van aanwezigheid van een verblijfsfunctie van vleermuizen kunnen leiden tot overtreding van de Wet natuurbescherming.

Alle vleermuissoorten zijn opgenomen in bijlage IV van de EU-Habitatrichtlijn, dier- en plantensoorten van communautair belang die strikt moeten worden beschermd. Vleermuizen worden ook benoemd in Bijlage II van de conventie van Bonn.

Gelet op de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor vleermuizen, zal aanvullend onderzoek noodzakelijk zijn om de daadwerkelijke functie van het gebied voor vleermuizen te kunnen vaststellen. Deze informatie is benodigd om vast te kunnen stellen of overtredingen van de Wet natuurbescherming aan de orde zijn. De vleermuissoorten die onderzocht dienen te worden zijn de **gewone dwergvleermuis**, **ruige dwergvleermuis** en **laatvlieger**. Een dergelijk aanvullend onderzoek dient te worden uitgevoerd conform het protocol voor vleermuisonderzoek (Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, 2021). Dit houdt in dat afhankelijk van de potentiële functies er in de periode april tot en met september een aantal veldbezoeken uitgevoerd dient te worden. Vervolgens kan aan de hand van de onderzoeksresultaten worden vastgesteld of er overtredingen plaats zullen vinden bij de uitvoering van het project.

Bij het aantreffen van verblijfplaatsen van vleermuizen is bij de voorgenomen werkzaamheden overtreding van de Wet natuurbescherming naar verwachting niet te vermijden en is daarom een ontheffingsaanvraag aan de orde. Door het treffen van maatregelen zal de functionaliteit van een rust- of voortplantingsplaats behouden moeten worden en zal schade aan individuen moeten worden voorkomen. Deze maatregelen, omschreven in een activiteitenplan, dienen vervolgens ter goedkeuring te worden voorgelegd aan de provincie Noord-Holland, middels een ontheffingsaanvraag.

Vliegroutes

De watergangen nabij de onderzoekslocaties zijn in principe geschikt als vliegroute voor vleermuizen. Doordat deze watergangen met de voorgenomen ingreep niet worden aangetast, wordt nader onderzoek echter niet als nodig geacht. Door het treffen van maatregelen zal de functionaliteit van potentieel aanwezige vliegroutes en foerageergebieden daarnaast behouden kunnen worden en zal schade aan individuen worden voorkomen. Deze maatregelen betreffen het gebruik van vleermuisvriendelijke verlichting tijdens de realisatie- en gebruiksfase. Vleermuisvriendelijke verlichting is amberkleurig (1700 – 2200K) met omlaag staande armaturen. Op deze manier wordt strooisellicht en hiermee verstoring van deze lichtgevoelige soortgroep voorkomen. Hierdoor zal de functionaliteit van het gebied behouden blijven tijdens en na de voorgenomen ingrepen.

6.3 Alpenwatersalamander

De alpenwatersalamander is een nationaal beschermde soort conform artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming. Dat houdt in dat het verboden is de soort opzettelijk te doden of vangen en de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.

De onderzoekslocaties Pesthuispolder Zuid, Teldersekade en Vollenhovenkade te Leiden zouden mogelijk dienst kunnen doen als voortplantings- en landhabitat voor alpenwatersalamander. Indien werkzaamheden plaatsvinden aan de watergang dan wel de oevers hiervan, dient voorafgaand een aanvullend onderzoek naar de alpenwatersalamander uitgevoerd te worden. Het onderzoek dient uitgevoerd te worden conform de 'Soortinventarisatieprotocollen Netwerk Groene Bureaus' (versie juli 2017).

6.4 Algemene amfibieën en grondgebonden zoogdieren

De werkzaamheden kunnen verstorend werken voor amfibieën en algemene grondgebonden zoogdieren die zich op de onderzoekslocatie bevinden. Door de werkzaamheden kunnen dieren gewond raken of worden gedood. Voor de te verwachten soorten geldt, op grond van het provinciale soortenbeleid, bij ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de Wet natuurbescherming, waardoor geen ontheffing hoeft te worden aangevraagd. Het is echter in het kader van de zorgplicht wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen en al het redelijkerwijs mogelijke dient

gedaan te worden om het doden van individuen te voorkomen. Het doden of verwonden kan plaatsvinden indien schuil- of voortplantingslocaties worden beschadigd. Dit kan door het verwijderen van stenenstapels, takkenhopen, bladeren en andere materialen die door langdurige opslag of aanwezigheid schuilplaatsen bieden. Het verwijderen van de materialen dient daarom buiten de gevoelige periode van winterrust plaats te vinden. Aanwezige dieren moeten de gelegenheid krijgen om veilig weg te komen.

6.5 Gevlekte witsnuitlibel

Voor de **gevlekte witsnuitlibel** geldt dat deze soort bescherming geniet van de Wet natuurbescherming, onder paragraaf 3.2 van de Habitatrichtlijn. De van toepassing zijnde verboden zijn opgenomen in artikel 3.5 en 4.6 van de Wet natuurbescherming. Onder deze verboden vallen onder andere het opzettelijk doden, vangen of verstoren en de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van deze dieren te beschadigen of te vernielen. Indien de gevlekte witsnuitlibel leeft langs de oevers van de onderzoekslocatie bij de Kikkerpolder te Leiden zal de voorgenomen ingreep resulteren in een overtreding van de Wet natuurbescherming. Door middel van eDNA onderzoek kan de aanwezigheid van de gevlekte witsnuitlibel vastgesteld dan wel uitgesloten worden. Dit houdt in dat watermonsters genomen worden conform protocol, welke in een laboratorium geanalyseerd worden op gevlekte witsnuitlibel eDNA. Bij aanwezigheid van de gevlekte witsnuitlibel in de watergang is mogelijk een ontheffingsaanvraag op de Wet natuurbescherming aan de orde.

6.6 Overige soort(groep)en

Overtredingen van de Wet natuurbescherming ten aanzien van beschermde soorten behorend tot de overige soortgroepen zijn wegens het ontbreken van geschikt habitat/verblijfsmogelijkheden, op basis van verspreidingsgegevens, de aanwezigheid van voldoende alternatieven en/of gezien de aard van de ingreep in dit geval niet aan de orde.

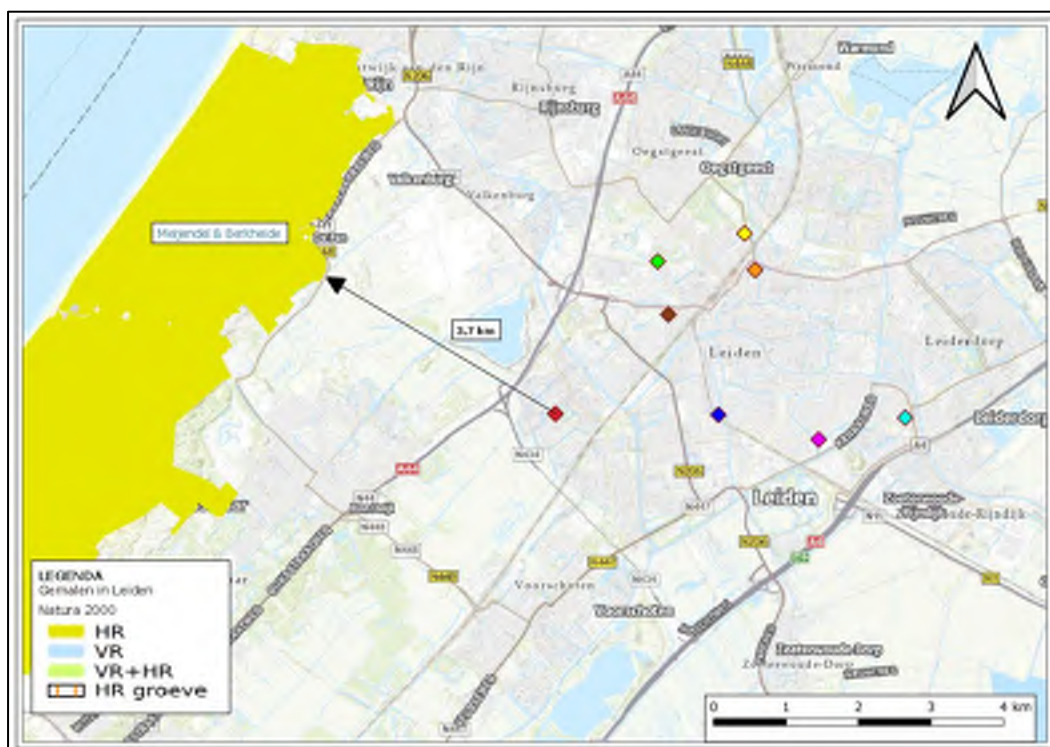
7 TOETSING AAN GEBIEDENBESCHERMING

In algemene zin kan er door een plan sprake zijn van negatieve gevolgen, op vanuit de Wet natuur- bescherming aangewezen beschermde gebieden. In dit hoofdstuk wordt beschreven voor welke ge- bieden er mogelijk sprake is van negatieve effecten als gevolg van de voorgenomen ingrepen op de onderzoekslocatie. Verder wordt beschreven of een vervolgtraject noodzakelijk is en wat de eventuele consequenties zijn ten aanzien van vergunningen.

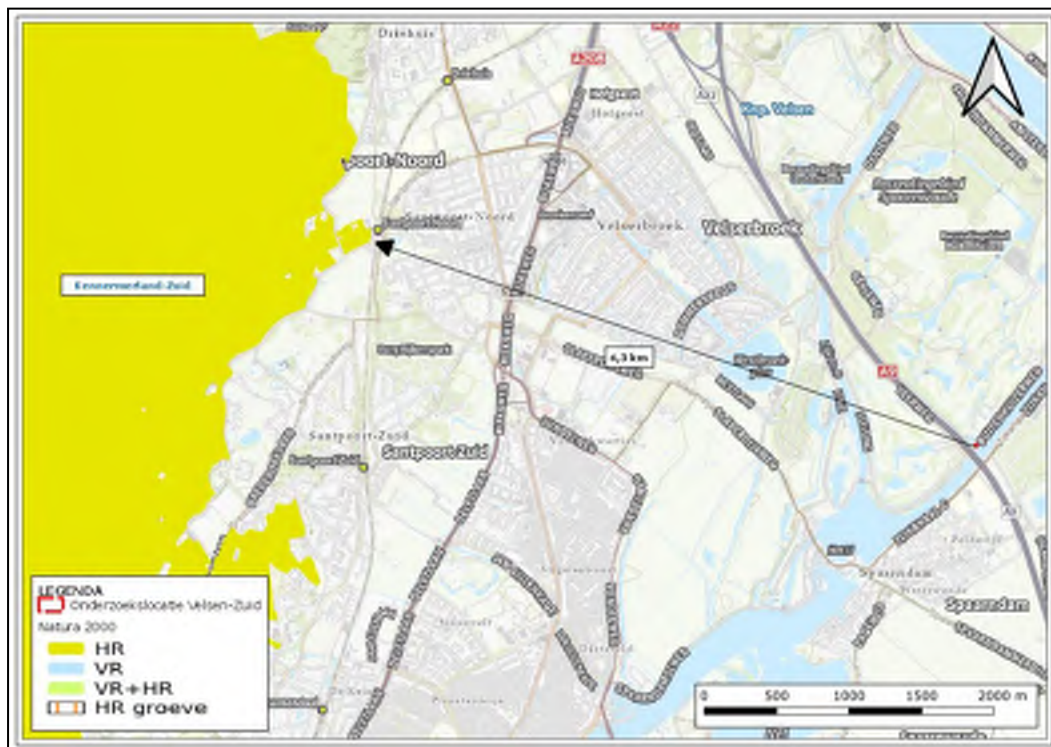
7.1 Natura 2000

De onderzoekslocaties zijn niet gelegen binnen de grenzen, of in de directe nabijheid van een gebied dat aangewezen is als Natura 2000. Voor de Leidse gemalen geldt dat het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied, Meijendel & Berkheide, zich bevindt op circa 3,7 kilometer afstand ten westen van de onderzoekslocatie Wijkpark (zie figuur 18). De gemalen in Velsen-Zuid en Aalsmeer bevinden zich op respectievelijk 4,3 kilometer en 9,3 kilometer van de nabijgelegen Natura2000-gebieden Kennemer- land-Zuid en Botshol (zie figuur 19 en 20).

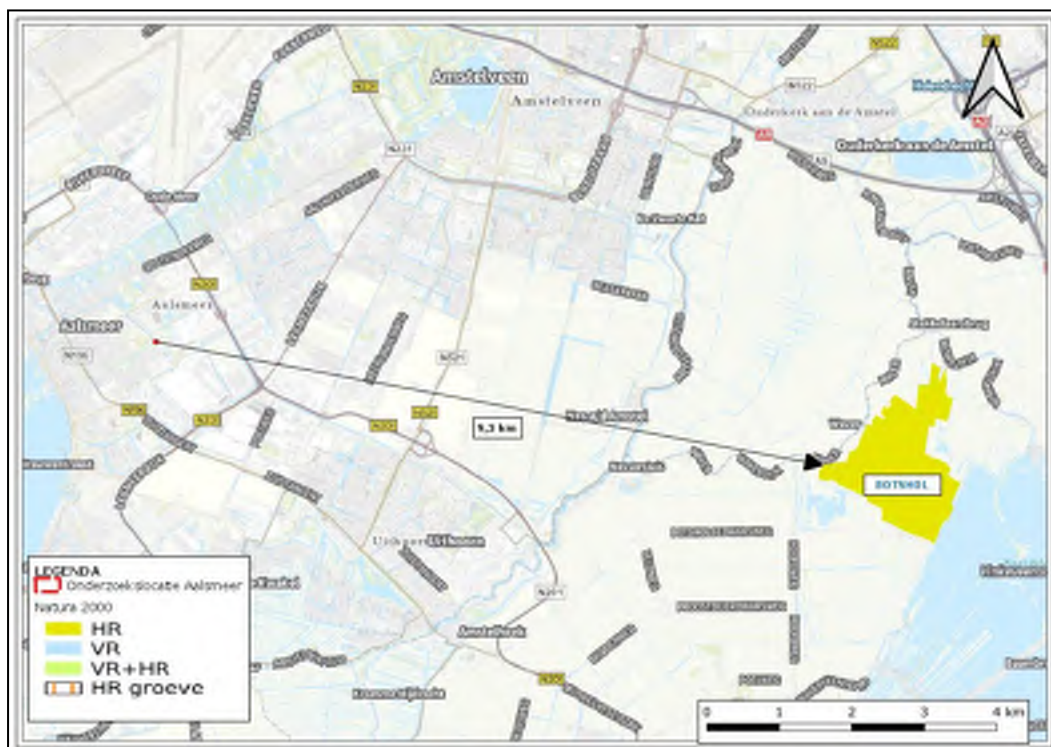
De onderzoekslocaties zijn niet gelegen binnen een Natura 2000-gebied. Indien er sprake zou zijn van een effect, betreft dit een extern effect, zoals toenamen van geluid, trilling, licht of depositie van stikstof. Externe effecten als gevolg van de voorgenomen plannen op de onderzoekslocaties zijn, gezien de afstand tot de meest nabijgelegen Natura 2000-gebieden in combinatie met de aard van de plannen niet te verwachten. Vervolgonderzoek met betrekking tot Natura 2000 gebieden wordt niet noodzakelijk geacht.



Figuur 18. Ligging onderzoekslocaties te Leiden ten opzichte van Natura 2000.



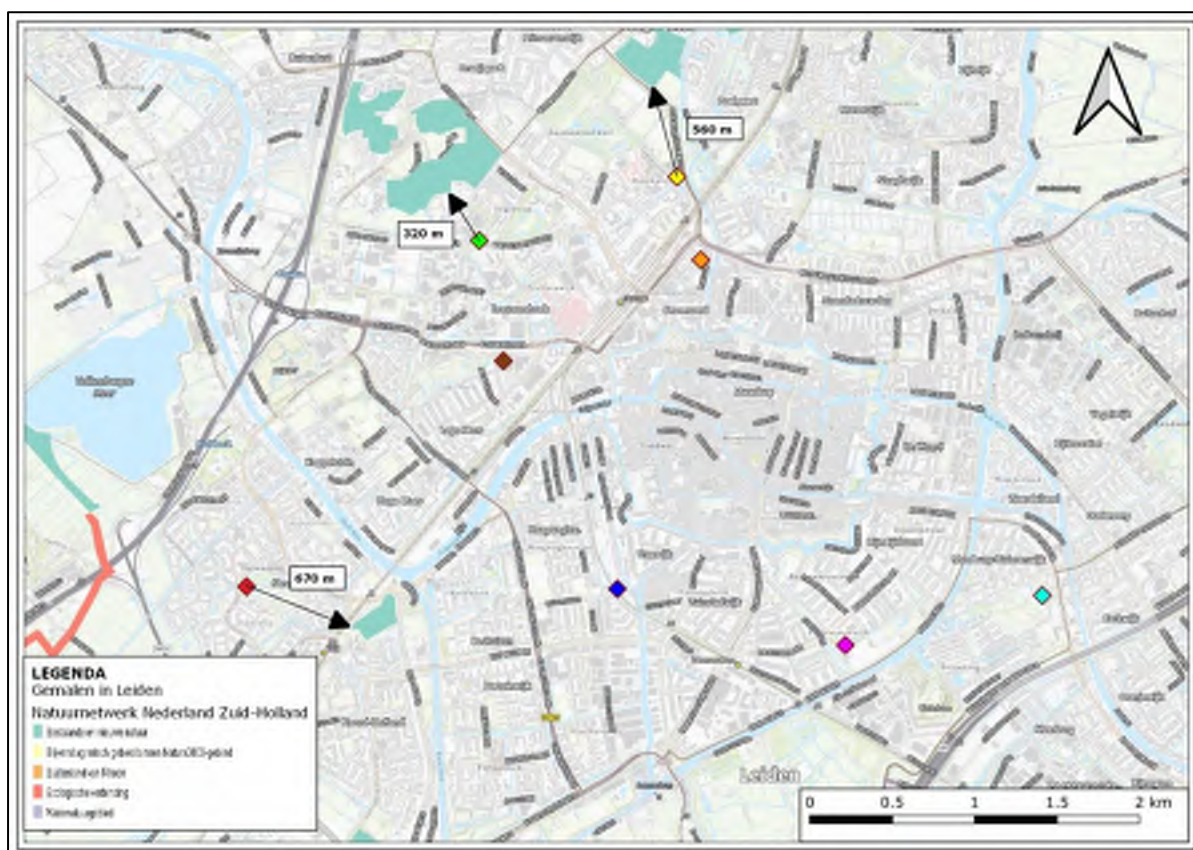
Figuur 19. Ligging onderzoekslocatie te Velsen-Zuid ten opzichte van Natura 2000.



Figuur 20. Ligging onderzoekslocatie te Aalsmeer ten opzichte van Natura 2000.

7.2 Natuurnetwerk Nederland

De onderzoekslocaties maken geen deel uit van het Natuurnetwerk. De onderzoekslocaties liggen ook niet in de nabijheid van gebieden, behorend tot het Natuurnetwerk Nederland. Het meest nabijgelegen gebied te Leiden bevindt zich circa 320 meter ten noorden van de onderzoekslocatie Pesthuis-polder Noord. In figuur 21 is de ligging van de Leidse onderzoekslocaties ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland weergegeven.



Figuur 21. Ligging onderzoekslocaties te Leiden ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland.

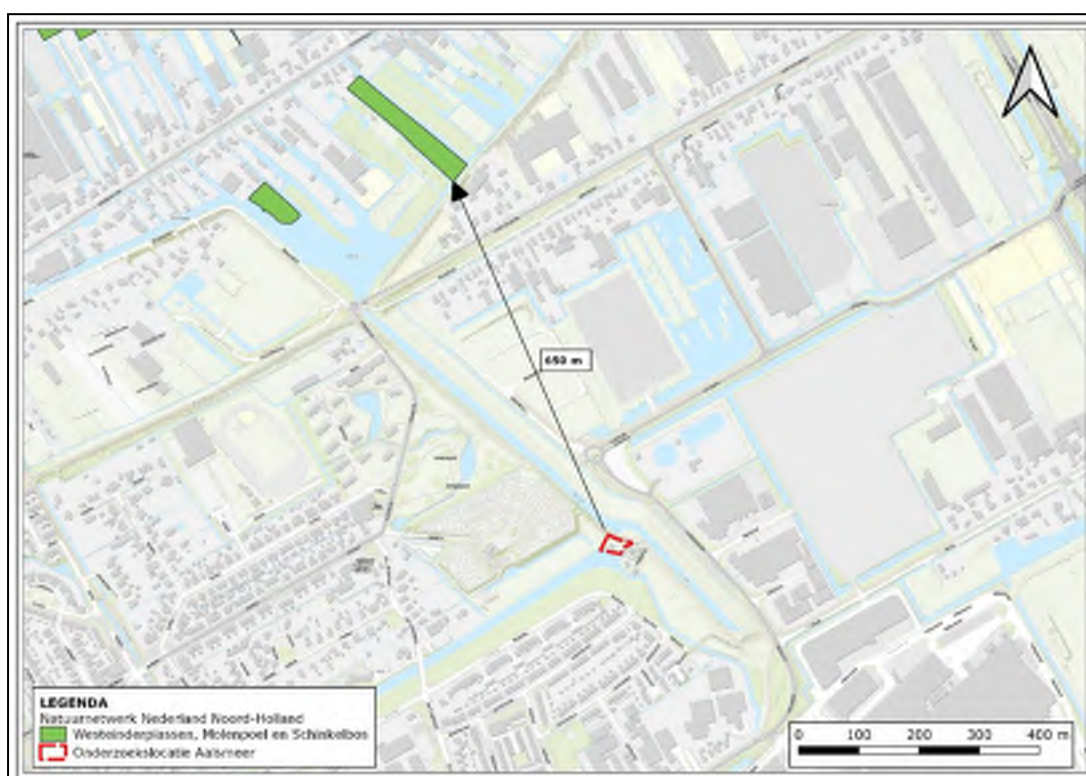
Gelet op artikel 6.24 van de omgevingsverordening van de provincie Zuid-Holland uit 2019 worden beperkingen opgelegd vanuit het kader van het Natuurnetwerk Nederland wanneer deze gelegen zijn in het Natuurnetwerk Nederland, of deel uitmaken van de strategische reservering van natuur. Beide vereisten zijn niet van toepassing op de onderhavige onderzoekslocatie. Vervolgonderzoek in het kader van het Natuurnetwerk Nederland wordt niet noodzakelijk geacht.

De meest nabij gelegen gebieden te Velsen-Zuid en Aalsmeer bevinden zich op respectievelijk 140 en 650 meter van de onderzoekslocaties. In figuur 22 en 23 is de ligging van de onderzoekslocaties te Velsen-Zuid en Aalsmeer ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland weergegeven.

Zoals vastgelegd in H4, artikel 19, van de omgevingsverordening van de provincie Noord-Holland is het Natuur Netwerk Nederland alleen beschermd tegen wijzigingen en aanpassingen die plaatsvinden binnen de grenzen van het netwerk. Er wordt geen rekening gehouden met de externe effecten van ontwikkelingen buiten het Natuur Netwerk Nederland. Omdat de onderzoekslocaties op 140 en 650 meter afstand van het netwerk gelegen is, wordt geen vervolgonderzoek nodig geacht.



Figuur 22. Onderzoekslocatie te Velsen-Zuid ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland.



Figuur 23. Onderzoekslocatie te Aalsmeer ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland.

8 HOUTOPSTANDEN

De Wet natuurbescherming beschermt bos van minimaal 10 are en bomenrijen van minimaal 21 bomen, gelegen buiten de bebouwde kom (de zogenaamde 'houtopstanden'). Het is verboden deze houtopstanden geheel of gedeeltelijk te vellen zonder voorafgaande melding bij gedeputeerde staten. In dit hoofdstuk wordt beschreven of er bij de voorgenomen kap sprake is van meldingsplicht en herplantplicht conform artikel 4.2 en artikel 4.3 van de Wet natuurbescherming. Verder wordt beschreven of er vervolgmaatregelen getroffen dienen te worden ten behoeve van de voorgenomen houtkap.

Wegens het ontbreken van bomen op de onderzoekslocatie te Velsen-Zuid, kan het onderdeel houtopstanden als bedoeld in paragraaf 4.1 van de Wet natuurbescherming buiten beschouwing worden gelaten. Vervolgstappen zijn voor deze locatie niet noodzakelijk.

De bomen op de onderzoekslocaties te Leiden en Aalsmeer vallen niet onder de definitie houtopstanden als bedoeld in paragraaf 4.1 van de Wet natuurbescherming. De houtopstand op de onderzoekslocatie is gelegen binnen de bij besluit van gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom. Voor deze houtopstand geldt daarom geen meldingsplicht en herplantplicht.

9 SAMENVATTING EN CONCLUSIES

Ecoconsultancy heeft in opdracht van Hoogheemraadschap van Rijnland een quickscan Wet natuurbescherming uitgevoerd aan diverse locaties te Leiden, Velsen-Zuid en Aalsmeer. De quickscan Wet natuurbescherming is uitgevoerd in het kader van renovatie-, sloop- en bouwwerkzaamheden.

Het onderzoek heeft tot doel om in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten, gebieden of houtopstanden aanwezig zijn die volgens de Wet natuurbescherming een beschermde status hebben en die mogelijk negatieve gevolgen kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep.

De initiatiefnemer is voornemens de gemalen te reviseren. Gemalen de Pesthuispolder Zuid en de Wijkpark te Leiden worden vervangen op dezelfde locatie. Bij de Kikkerpolder te Leiden wordt er een nieuw gemaal gerealiseerd. De bebouwing bij het gemaal te Aalsmeer en het gemaal te Velsen-Zuid zal gesloopt worden ten behoeve van een nieuw gemaal.

De aanwezigheid van geschikt habitat op de onderzoekslocaties voor de verschillende soorten en soortgroepen is weergegeven in tabel I. In de tabel is samengevat of de voorgenomen ingreep mogelijk verstorend kan werken en wat de consequenties zijn voor eventuele vervolgstappen, zoals soortgericht nader onderzoek of vergunningstrajecten. In de tabel is weergegeven of maatregelen noodzakelijk zijn om overtreding van de Wet natuurbescherming voor bepaalde soortgroepen te voorkomen.

Tabel I. Overzicht geschiktheid onderzoekslocatie voor soortgroepen en te nemen vervolgstappen

Soortgroep		Geschikt habitat	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Ontheffings-aanvraag	Bijzonderheden / opmerkingen*
Broedvogels	algemeen	ja	mogelijk	nee	nee	Broedvogelinspectie uitvoeren, of buiten broedseizoen werken.
	jaarrond beschermd	ja	mogelijk	ja	mogelijk	Aanvullend onderzoek naar gierzwaluw en huismus bij de onderzoekslocatie te Velsen-Zuid.
Vleermuizen	verblijfplaatsen	ja	mogelijk	ja	mogelijk	Aanvullend onderzoek naar functie van bebouwing te Velsen-Zuid en Aalsmeer voor gewone dwergvleermuis , ruige dwergvleermuis en laatvlieger .
	foerageergebied	ja	nee	nee	nee	-
	vliegroutes	ja	mogelijk	nee	nee	Aandacht voor verlichting.
Grondgebonden zoogdieren		ja	mogelijk	nee	nee	Aandacht voor zorgplicht ten aanzien van algemene zoogdieren.
Amfibieën		ja	mogelijk	ja	mogelijk	Aanvullend onderzoek naar alpenwatersalamander op onderzoekslocaties Telderse-kade, Pesthuispolder-Zuid en Vollenhoven-kade. Tevens aandacht voor zorgplicht ten aanzien van algemene amfibieën.
Reptielen		nee	nee	nee	nee	-
Vissen		ja	mogelijk	nee	nee	Aandacht voor zorgplicht ten aanzien van algemene vissen.
Libellen en vlinders		ja	mogelijk	ja	mogelijk	Aanvullend onderzoek naar geklepte witsnuitlibel bij de onderzoekslocatie Kikkerpolder te Leiden
Overige ongewervelden		nee	nee	nee	nee	-
Vaatplanten		nee	nee	nee	nee	-

Soortgroep	Geschied habitat	Ingrep verstorend	Nader onderzoek	Ontheffings-aanvraag	Bijzonderheden / opmerkingen*
Gebiedsbescherming	Gebied aanwezig	Ingrep verstorend	Nader onderzoek	Vergunning-plicht	
Natura 2000	3,7 km	nee	nee	nee	-
Natuurnetwerk Nederland	140 m	nee	nee	nee	-
Houtopstanden	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	-

* Wijzigingen in het planvoornemen kunnen van invloed zijn op de uitkomst van het onderzoek.

Conclusie en aanbeveling

De gemalen te Aalsmeer en Velsen-Zuid bieden geschikte verblijfplaatsen voor de **gewone dwergvleermuis**, **ruige dwergvleermuis** en **laativlieger**. Om de functie van de onderzoekslocaties voor vleermuizen vast te stellen zal een aantal veldbezoeken in de periode april tot en met september uitgevoerd moeten worden. Het onderzoek zal uitgevoerd moeten worden naar de functies als zomer-, kraam-, en paar-/balsverblijfplaats. Bij het aantreffen van verblijfplaatsen van vleermuizen dient een ontheffing aangevraagd te worden bij de provincie Noord-Holland voor de sloop van de bebouwing.

De watergangen nabij de onderzoekslocaties kunnen dienen als vliegroutes voor vleermuizen. Daarom dient tijdens de realisatie- en gebruiksfase vleermuisvriendelijke verlichting te worden gebruikt. Vleermuisvriendelijke verlichting is amberkleurig (1700 – 2200K) met omlaag staande armaturen. Op deze manier wordt strooisellicht en hiermee verstoring van deze lichtgevoelige soortgroep voorkomen. Hierdoor zal de functionaliteit van het gebied behouden blijven.

Het gemaal Kikkerpolder te Leiden biedt geschikt voortplantingshabitat voor de **gevekte witsnuitlibel**. Indien de gevlekte witsnuitlibel leeft langs de oevers van de onderzoekslocatie, zal de voorgenomen ingreep resulteren in een overtreding van de Wet natuurbescherming. Door middel van eDNA onderzoek kan de aanwezigheid van de gevlekte witsnuitlibel vastgesteld dan wel uitgesloten worden. Dit houdt in dat watermonsters genomen worden conform protocol, welke in een laboratorium geanalyseerd worden op gevlekte witsnuitlibel eDNA. Bij aanwezigheid van de gevlekte witsnuitlibel in de watergang is mogelijk een ontheffingsaanvraag op de Wet natuurbescherming aan de orde.

Het gemaal te Velsen-Zuid biedt in potentie geschikte verblijfplaatsen voor **huismussen** en **gierzwaluwen**. Volgens artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming is het verboden nesten van huismussen en gierzwaluwen te beschadigen, te vernielen of weg te nemen. Indien er op de onderzoekslocatie te Velsen-Zuid nestplaatsen van de desbetreffende soorten aanwezig zijn, hetgeen op basis van de huidige informatie niet is uit te sluiten, zal de voorgenomen ingreep kunnen leiden tot overtreding van de Wet natuurbescherming. Om vast te stellen of er broedgevallen van de huismus of gierzwaluw op de onderzoekslocatie te Velsen-Zuid aanwezig zijn, worden er tussen 1 april en 15 mei twee veldbezoeken uitgevoerd met betrekking tot de huismussen. Voor de gierzwaluw worden er tussen half mei en half juli drie onderzoeksronden uitgevoerd met een tussenliggende periode van minimaal 10 dagen. Bij het aantreffen van verblijfplaatsen van gierzwaluwen of huismussen dient een ontheffing aangevraagd te worden bij de provincie Noord-Holland voor de sloop van de bebouwing.

De onderzoekslocaties Pesthuispolder Zuid, Teldersekade en Vollenhovenkade te Leiden zouden mogelijk dienst kunnen doen als voortplantings- en landhabitat voor **alpenwatersalamander**. Indien werkzaamheden plaatsvinden aan de watergang dan wel de oevers hiervan, dient voorafgaand een aanvullend onderzoek naar de alpenwatersalamander uitgevoerd te worden. Het onderzoek dient uitgevoerd te worden conform de 'Soortinventarisatieprotocollen Netwerk Groene Bureaus' (versie juli 2017). Bij aanwezigheid van de alpenwatersalamander op de onderzoekslocaties is mogelijk een ontheffingsaanvraag op de Wet natuurbescherming aan de orde.

Op de onderzoekslocatie kunnen **algemene vogelsoorten** tot broeden komen. Om overtreding te voorkomen dient het groen buiten het broedseizoen verwijderd te worden. Ook de sloop van de bebouwing dient buiten het broedseizoen plaats te vinden. Globaal geldt hiervoor de periode half maart tot september, geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval. Indien er toch in het broedseizoen gewerkt wordt, zal voorafgaand hieraan door een ter zake kundige ecoloog geïnspecteerd moeten worden of er broedgevallen binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden aanwezig zijn.

Ten aanzien van **algemene zoogdieren** en **amfibieën** zijn geen specifieke maatregelen te treffen in het kader van de zorgplicht. Bij het aantreffen van een zoogdier of amfibie dient deze de tijd te krijgen om veilig weg te komen.

GERAADPLEEGDE BRONNEN

- Broekhuizen, S., Spoelstra, K., Thissen, J., Canters, K. & Buys, J. (2016). Atlas van de Nederlandse zoogdieren - Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.
- BIJ12 (2017a). Kennisdocument huismus. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-009-Kennisdocument-Huisumus-1.0.pdf>.
- BIJ12 (2017b). Kennisdocument gierzwaluw. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-006-Kennisdocument-Gierzwaluw-1.0.pdf>.
- BIJ12 (2017c). Kennisdocument steenuil. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-019-Kennisdocument-Steenuil-1.0.pdf>.
- BIJ12 (2017d). Kennisdocument gewone dwergvleermuis. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-004-Kennisdocument-Gewone-dwergvleermuis-1.0.pdf>.
- Limpens H. & Regelink J. (2017). Vleermuizen en planologie. Zoogdierverseniging, Nijmegen.
- Ministerie van Economische Zaken (2016). Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3, december 2016. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (z.d.). Natura 2000 gebieden. Geraadpleegd op **23 maart 2022** van <https://www.natura2000.nl/gebieden>.
- Nationale Database Flora en Fauna (z.d.). Uitvoerportaal; zoekgebied 3 km, periode 2017-2022. NDFF. Geraadpleegd op **23 maart 2022** van <https://ndff-ecogrid.nl>.
- Sovon (z.d.). Soortenoverzicht. Geraadpleegd op **23 maart 2022** van <https://stats.sovon.nl/stats/soorten>.
- Verspreidingsatlas (z.d.). NDFF Verspreidingsatlas. Geraadpleegd op **23 maart 2022** van <https://www.verspreidingsatlas.nl/>.
- Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus (2021). Vleermuisprotocol 2021. Opgehaald van <https://netwerkgroenebureaus.nl/vleermuisprotocol>.
- Wet natuurbescherming (2015, 16 december). Opgehaald van: <https://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2021-02-17>.

Provinciale bronnen

- Provincie Noord-Holland (2020). Omgevingsverordening NH2020. Geraadpleegd op **23 maart 2022** van <https://noord-holland.tercera-ro.nl/MapView/Default.aspx?id=NLIMRO9927POVPNH-VG01>.
- Provinciale staten van Zuid-Holland (2019). Verordening (PZH-2019-677696264) houdende regels over het beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving (Omgevingsverordening Zuid Holland). Geraadpleegd op **23 maart 2022** van <https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR622914/2>.

Bijlage 1 toelichting verbodsbepalingen Wet natuurbescherming

Zorgplicht

Het eerste artikel in de Wet natuurbescherming heeft betrekking op de zorgplicht en heeft betrekking op het voorkomen of beperken van schade aan soorten en gebieden, voor zover deze niet middels overige verbodsbepalingen zijn gereguleerd (zie tabel II). Het gaat daarbij in de praktijk vooral om minder streng beschermde soorten, waarbij het onnodig doden, verwonden of beschadigen dient te worden vermeden.

Tabel II. Zorgplicht

Artikel 1.11. Zorgplicht	
1.	Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2.	De zorg houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
a)	dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
b)	indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
c)	voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; “de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd”. Deze formulering van de zorgplicht brengt met zich mee dat wanneer men een bepaalde handeling wilt verrichten die gevolgen voor natuurwaarden zou kunnen hebben, men zich daaraan voorafgaand op de hoogte stelt van de aanwezige natuurwaarden, de kwetsbaarheid ervan en de mogelijke gevolgen daarvoor van het voorgenomen handelen. De zorgplicht is te allen tijde van toepassing, ook al vindt er geen overtreding van een verbodsbepaling plaats. Indien er aanleiding is maatregelen te nemen ten aanzien van de zorgplicht, zal dat voor het betreffende beschermde natuurgebied en de betreffende soortgroep in deze rapportage worden aangegeven.

Soortenbescherming

De Wet natuurbescherming onderscheidt beschermingsregimes voor soorten op grond van internationale verdragen, aangevuld met soorten die vanuit een nationaal oogpunt beschermd worden. Hierdoor zijn er in de Wet natuurbescherming drie verschillende verbodsartikelen per categorie soorten;

- soorten van de Vogelrichtlijn (*artikel 3.1*);
- soorten van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (*artikel 3.5*);
- andere soorten (*artikel 3.10*).

In tabel III t/m V worden deze artikelen nader toegelicht.

Tabel III. Verbodsbepalingen en toelichting Artikel 3.1 Wet natuurbescherming

Artikel 3.1. Soorten van de Vogelrichtlijn	
1.	Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2.	Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3.	Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4.	Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5.	Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.
Toelichting	
Alle inheemse vogelsoorten in Nederland vallen onder de Vogelrichtlijn. De Vogelrichtlijn is een richtlijn vanuit de Europese Unie uit 1979 en heeft betrekking op de instandhouding van alle natuurlijk in het wild levende vogelsoorten op het Europese grondgebied van de Lidstaten waarop het Verdrag van toepassing is. De lijst met soorten is niet limitatief.	

Tabel IV. Verbodsbepalingen en toelichting Artikel 3.5 Wet natuurbescherming

Artikel 3.5. In het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn	
1.	Het is verboden in het wild levende dieren van deze soorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2.	Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3.	Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4.	Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van deze dieren te beschadigen of te vernielen.
5.	Het is verboden planten van soorten uit de Habitatrichtlijn of het Verdrag van Bern in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.
Toelichting	
Het gaat bij artikel 3.5 over in het wild levende dieren van verschillende soortgroepen. In de wet wordt voor vogelsoorten uit bijlage II van het verdrag van Bern geen uitzondering gemaakt. Van de vogelsoorten die in Nederland voorkomen is hieronder een selectie gemaakt. Van de overige soortengroepen zijn alle soorten genoemd.	
Soorten	
Planten	drijvende waterweegbree, groenknolorchis, kruipend moerasscherm, zomerschroeforchis
Zoogdieren	bever, hamster, hazelmuis, lynx, Noordse woelmuis, otter, wolf, wilde kat
Walvisachtigen	bruinvis, bultrug, butskop (hille), dwergpotvis, dwergvinvis, gestreepte dolfin, gewone dolfin, gewone spitsdolfijn, gewone vinvis, griend, grijze dolfin, kleine zwaardwalvis, narwal, Noordse vinvis, orka, potvis, spitsdolfijn van Gray, tuimelaar, walrus witflankdolfijn, witsnuitdolfijn, witte dolfin
Vleermuizen	Bechsteins vleermuis, bosvleermuis, Brandts vleermuis, franjestaart, gewone baardvleermuis, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, grijze grootoorvleermuis, grote hoefijzerneus, grote rosse vleermuis, ingekorven vleermuis, kleine dwergvleermuis, kleine hoefijzerneus, laatvlieger, meervleermuis, mopsvleermuis, Noordse vleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, tweekleurige vleermuis, vale vleermuis, watervleermuis
Amfibieën	boomkikker, geelbuikvuurpad, heikikker, kamsalamander, knoflookpad, poelkikker, rugstreeppad, vroedmeesterpad
Reptielen	dikkopschildpad, gladde slang, Kemps' zeeschildpad, lederschildpad, muurhagedis, soepschildpad, zandhagedis
Vissen	houting, steur
Vlinders	apollovlinder, boszandoog, donker pimpernelblauwtje, grote vuurvlinder, moerasparelmoervlinder, monarchvlinder, pimpernelblauwtje, teunisbloempijlstaart, tijmblauwtje, zilverstreephooibeestje
Libellen	bronslibel, gaffellibel, gevlekte witsnuitlibel, groene glazenmaker, mercurwaterjuffer, Noordse winterjuffer, oostelijke witsnuitlibel, rivierrombout, sierlijke witsnuitlibel
Insecten	brede geelrandwaterroofoever, gestreepte waterroofoever, heldenbok, juchtleerkever, oeveraas, vermiljoenkever
Overig	Bataafse stroommossel, platte schijfhoren

Artikel 3.5. In het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn

Vogels	appelvink, baardman, beflijster, bergeend, bergfluit, bijeneter, blauwborst, blauwe kiekendief, boerenzwaluw, bontbekplevier, bonte strandloper, bonte vliegenvanger, boomklever, boomkruiper, boompieper, boomvalk, bosrietzanger bosruiter, bosuil, braamsluiper, brandgans, bruine kiekendief, buizerd, casarca, Cetti's zanger, draaihal, duinpieper, dwergmeeuw, dwergster, Engelse kwikstaart, Europese kanarie, fitis, fluit, geelgors, gekraagde roodstaart, gele kwikstaart, geoorde fuut, glanskop, goudhaan, grasmus, graspieper, graszanger, grauwe kiekendief, grauwe klauwier, grauwe vliegenvanger, griel, groene specht, groenling, grote bonte specht, grote gele kwikstaart, grote karekiet, grote stern, grote zilvereiger, havik, heggenmus, hop, huiszwaluw, ijsvogel, kerkuil, klapekster, klein waterhoen, kleine barmst, kleine bonte specht, kleine karekiet, kleine plevier, kleine zilvereiger, kleinste waterhoen, kluut, kneu, koolmees, koereiger, kraanvogel, krekelzanger, kortsnavelboomkruiper, kruisbek, kuifmees, kwak, kwartelkoning, lepelaar, matkop, middelste bonte specht, nachtegaal, Noordse stern, oehoe, oeverloper, oeverpieper, oeverzwaluw, ooievaar, orpheusspotvogel, paapje, pestvogel, pimpelmees, poelruiter, porseleinhoen, purperreiger, putter, ransuil, rietgors, rietzanger, rode wouw, roerdomp, roodborst, roodborsttapuit, roodhalsfuut, rouwkwikstaart, sijs, slangenarend, slechtvalk, smelleken, snor, sperwer, spotvogel, sprinkhaanzanger, steenuil, steltkluut, strandplevier, taigaboomkruiper, tapuit, tijtjaf, torenvalk, tuinfluit, velduil, visarend, visdief, vuurgoudhaan, wespandief, wielewaal, winterkoning, witbandkruisbek, witte kwikstaart, witwangster, nachtzwaluw, woudaap, zeearend, zwarte mees, zwarte ooievaar, zwarte roodstaart, zwarte specht, zwarte stern, zwarte wouw, zwartkop, zwartkopmeeuw
--------	---

Tabel V. Verbodsbepalingen en toelichting Artikel 3.10 Wet natuurbescherming

Artikel 3.10. Andere soorten		
Het is verboden om: 1. In het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, vlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A1, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen. 2. De vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen. 3. Vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B2, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.		
Toelichting		
Het gaat bij artikel 10 om in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, vlinders, libellen en kevers. Dieren zijn opgenomen in bijlage onderdeel A1. Planten zijn opgenomen in bijlage onderdeel B2 van de Wet natuurbescherming. Voor een aantal zoogdieren, amfibieën en reptielen geldt per provincie een vrijstelling onder bepaalde voorwaarden. Dit verschilt per provincie. De betreffende soorten zijn aangegeven met een sterretje. Daarnaast is het mogelijk dat sommige provincies ook 'eigen' beschermde soorten hanteren, als aanvulling op het landelijke.		
Soorten		
Dieren	Zoogdieren	aardmuis*, boommarter, bosmuis*, bunzing*, damhert, das, dwergmuis*, dwergspitsmuis*, edelhert, eekhoorn*, egel*, eikelmuis, gewone bosspitsmuis*, gewone zeehond, grote bosmuis, grijze zeehond, haas*, hermelijn*, huisspitsmuis*, konijn*, molmuis, ondergrondse woelmuis*, ree*, rosse woelmuis*, steenmarter*, tweekleurige bosspitsmuis*, veldmuis*, veldspitsmuis, vos*, waterspitsmuis, wezel*, wild zwijn, woelrat*
	Amfibieën	Alpenwatersalamander, bruine kikker*, gewone pad*, kleine watersalamander*, meerkikker*, middelste groene kikker*, vinpootsalamander, vuursalamander
	Reptielen	adder, hazelworm*, levendbarende hagedis*, ringslang
	Vissen	beekdonderpad, beekprik, elrits, gestippelde alver, grote modderkruiper, kwabaal
	vlinders	aardbeivlinder, bosparelmoevlinder, bruin dikkopje, bruine eikenpage, donker pimpernelblauwtje, duinparelmoevlinder, gentiaanblauwtje, grote parelmoevlinder, grote vos, grote vuurvlinder, grote weerschijnvlinder, iepenpage, kleine heivlinder, kleine ijsvogelvlinder, kommavvlinder, pimpernelblauwtje, sleedoornpage, spiegeldikkopje, veenbesblauwtje, veenbosparelmoevlinder, veenhooibeestje, veldparelmoevlinder, zilveren maan
	Libellen	beekrombout, bosbeekjuffer, donkere waterjuffer, gevlekte glanslibel, gewone bronlibel, hoogveenglanslibel, Kempense heidelibel, speerwaterjuffer
	Overige soorten	Europese rivierkreeft, vliegend hert
Planten		akkerboterbloem, akkerdoornzaad, akkerogentroost, bekierde ogentroost, berggamander, bergnachtorchis, blaasvaren, blauw guichelheil, bokkenorchis, bosboterbloem, bosdravik, brave hendrik, brede wolfsmelk, breed wollegras, bruinrode wespenorchis, dennenororchis, dregs, echte gamander, franjegentiaan, geelgroene wespenorchis, geploide vrouwenmantel, getande veldsla, gevlekt zonneroosje, glad biggenkruid, gladde zegge, groene nachtorchis, groensteel, groot spiegelklokje, grote bosaardbei, grote leeuwenklauw, honingorchis, kalkboterbloem, kalketrip, karthuiszanger, karwijselie, kleine ereprijs, kleine schorseeneer, stijve wolfsmelk, kleine wolfsmelk, kluwenklokje, knollathyrus, knolspirea, korensla, kranskarwij, kruip-tijm, lange zonnedaauw, liggende ereprijs, moerasgamander, muurbloem, naakte lathyrus, naaldenkervel, pijlscheefkalk, roggelelie, rood peperboompje, rozenkransje, ruw pazelzaad, scherpkruid, schubvaren, schubzegge, smalle raai, spits havikskruid, steenbraam

Volgens artikel 3.31 zijn de verboden, bedoeld in de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 niet van toepassing op handelingen die zijn beschreven in en aantoonbaar worden uitgevoerd overeenkomstig een door het Ministerie van Economische Zaken goedgekeurde gedragscode en die plaatsvinden in het kader van bestendig beheer, bestendig gebruik, of ruimtelijke ontwikkeling of inrichting.

Houtopstanden

De bescherming van houtopstanden onder conform hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming heeft als doel om het aanwezige areaal bos in Nederland te behouden. Onder houtopstanden vallen alle zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers of struiken van een oppervlakte van tien are of meer of rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat.

Binnen de Wet natuurbescherming zijn op houtopstanden de artikelen van toepassing die zijn opgenomen in tabel VI.

Tabel VI. Bescherming houtopstanden in de Wet natuurbescherming

Artikel 4.1	De artikelen uitgezonderd artikel 4.6 zijn niet van toepassing op: - Houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom; - Houtopstanden op erven of in tuinen; - Fruitbomen en windschermen om boomgaarden; - Naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar; - Kweekgoed; - Wegbeplantingen, beplantingen langs waterwegen en eenrijige beplantingen langs landbouwgronden bestaande uit wilgen en populieren; - het dunnen van een houtopstand; - uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij: - ten minste eens per tien jaar worden geoogst; - bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aangeesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en - zijn aangelegd na 1 januari 2013.
Artikel 4.2	- Het is verboden een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen of te doen vellen, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, zonder voorafgaande melding daarvan bij gedeputeerde staten. - Gedeputeerde staten kunnen het vellen van houtopstanden telkens voor ten hoogste vijf jaar verbieden ter bescherming van bijzondere natuur- of landschapswaarden.
Artikel 4.3 lid 1 en 2	Ingeval een houtopstand geheel of gedeeltelijk is geveld, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, of anderszins teniet is gegaan, draagt de rechthebbende zorg voor het op bosbouwkundig verantwoorde wijze herbeplanten van dezelfde grond binnen drie jaar na het vellen of tenietgaan van de houtopstand. De rechthebbende vervangt binnen drie jaar na de herbeplanting, bedoeld in het eerste lid, herbeplanting die niet is aangeslagen.
Artikel 4.4 lid 1	De artikelen 4.2, eerste en derde lid, en 4.3, eerste en tweede lid, zijn niet van toepassing op: het vellen van houtopstanden en herbeplanten op een wijze die is beschreven in en aantoonbaar wordt gerealiseerd overeenkomstig een door Onze Minister goedgekeurde gedragscode. het vellen van houtopstanden ter uitvoering van een instandhoudingsmaatregel of een passende maatregel in het kader van natuurontwikkeling en -beheer
Artikel 4.5	Gedeputeerde staten kunnen ontheffing verlenen van artikel 4.3, eerste en tweede lid, ten behoeve van herbeplanting op andere grond, indien de herbeplanting voldoet aan bij provinciale verordening gestelde regels.

Bijlage 2 Verklarende woordenlijst

Activiteitenplan

Een activiteitenplan dient als begeleidend document voor een ontheffingsaanvraag. In het activiteitenplan zijn maatregelen verwoord waarmee de functionaliteit van een rust- of voortplantingsplaats van een beschermde soort behouden blijft en schade aan individuen wordt voorkomen.

Broedseizoen

Voor het broedseizoen staat in de wet geen vaste periode. De looptijd verschilt per soort en varieert per jaar. Veel vogelsoorten broeden ongeveer tussen 15 maart en 15 augustus.

Expert Judgement

Inschatting van een deskundige op grond van zijn kennis en ervaring.

Externe werking

Niet alleen activiteiten in een Natura 2000-gebied/NNN hebben invloed op de staat van instandhouding van het gebied, ook activiteiten buiten het gebied kunnen de natuurwaarden in een gebied beïnvloeden. Dit wordt "externe werking" genoemd. Er bestaat geen ruimtelijke grens voor externe werking: bepalend zijn de effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de soorten en habitattypen in het Natura 2000-gebied/NNN, ongeacht de afstand tot het beschermde gebied.

Foerageerhabitat

Het gebied waarbinnen een soort voedsel zoekt.

Foerageren

Zoeken en vinden van voedsel door dieren (jachtgebied).

Functioneel leefgebied

Hiermee wordt het gebied dat is benodigd om de functionaliteit van een voortplantingsplaats of van een vaste- rust of voortplantingsplaats te behouden. Een nestlocatie of voortplantingsplaats kan bijvoorbeeld alleen succesvol functioneren, wanneer er voldoende habitat (schuilgelegenheid, voedsel etc.) van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen paren, eieren te leggen en jongen groot te brengen.

Gunstige staat van instandhouding

Er is sprake van een gunstige staat van instandhouding van een soort of habitatype als de omstandigheden waarin de soort of het habitatype voorkomt perspectief bieden op een duurzaam voortbestaan van die soort of dat habitatype.

Habitat

Omvat de plaatsen waar een bepaald organisme voorkomt doordat de abiotische en biotische factoren (niet levende en levende natuur) van die plaatsen voldoen aan de eisen en toleranties die het organisme stelt om te kunnen overleven, groeien en zich voortplanten.

Kraamverblijfplaats

Voortplantingsplaats van vleermuizen. Het gaat hierbij vaak om de vrouwelijke exemplaren van een kolonie (ook wel kraamgroep genoemd) die gezamenlijk hun jongen grootbrengen. De aantallen vleermuizen in een kraamgroep kan oplopen tot meerdere honderden exemplaren.

Landhabitat

Amfibieën zijn voor de voortplanting afhankelijk van water. Buiten de voortplantingsperiode maakt de soortgroep gebruik van landhabitat als onderdeel van het leefgebied. Landhabitat voor amfibieën omvat onder andere structuurrijke of opgaande vegetatie zoals (loof)bos, houtwallen, struikgewas, heide, ruigtekruiden, vegetaties en moeras.

Landschappelijk inpassingsplan

Het inpassen van ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied middels een ontwerp van de groenvoorziening, dat voldoet aan het beleid ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit. Hierdoor wordt zorg gedragen dat een ruimtelijke ontwikkeling past in het landschap.

Mitigerende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten bij een ingreep voorkomen of reduceren.

Omgevingscheck

Een omgevingscheck wordt uitgevoerd bij verlies van leefgebied van een jaarrond beschermde functie van een soort die door een ingreep (tijdelijk) verloren gaat. De omgeving van de ingreep wordt door een ter zake deskundige beoordeeld op aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied en/of potentiële verblijfplaatsen.

Ontheffing

De Wet natuurbescherming is bedoeld om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Wet natuurbescherming een aantal verbodsbepalingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan, daarvoor kan een ontheffing benodigd zijn. Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Paarverblijfplaats

Dit is een verblijfplaats die hoofdzakelijk in het najaar (september/oktober) door vleermuizen worden gebruikt om te paren. Eén mannetje kan een dergelijke verblijfplaats met meerdere vrouwtjes delen. In de omgeving van de paarverblijfplaats wordt veelal door het territoriale mannetje middels baltsvluchten getracht vrouwtjes aan te lokken.

Populatie

Een biologische populatie is een groep individuen van dezelfde soort die zich onderling voortplant en als zodanig geïsoleerd is van andere zulke groepen.

Rode Lijst

Rode Lijsten laten zien welke soorten zijn verdwenen en welke soorten in een gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. Er bestaan verschillende Rode Lijsten. Voor vogels, voor zoogdieren, planten, paddenstoelen, insecten en voor allerlei andere soortgroepen. Rode Lijsten hebben geen officiële juridische status. Plaatsing op de lijst maakt een dier dus nog geen 'beschermde diersoort' in de zin van de Wet natuurbescherming. De Rode Lijsten hebben in de praktijk wel een belangrijke signaleringfunctie. Door de Rode Lijst te raadplegen, kunnen alle instellingen die met natuurbehoud te maken hebben rekening houden met bedreigde soorten.

Significant negatief effect

Een effect is in het kader van de Wet natuurbescherming significant als de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied dreigen te worden aangetast.

Het begrip 'significant' staat centraal in de toepassing van het beschermingsregime voor Natura 2000-gebieden bij zowel vaststelling van beheerplannen als de vergunningverlening. Het bepaalt of een uitvoerige toetsing, een zogenaamde passende beoordeling, moet worden uitgevoerd. Indien als gevolg van een ingreep de toekomstige oppervlakte habitat of leefgebied, aantal van een soort of kwaliteit van een habitat lager zal worden dan zoals bedoeld in de instandhoudingsdoelstelling, dan kan sprake zijn van significante gevolgen. Voor het goede begrip, de soorten hoeven er niet te zitten, het gebied moet geschikt zijn voor de soorten.

Voortplantingsplaats of rustplaats

Een plek binnen het leefgebied van een soort die essentieel is voor de levenscyclus van een individu. De Wet natuurbescherming omschrijft niet exact wat een vaste rust- of voortplantingsplaats is. Dit is soortafhankelijk.

Vliegroute

Een vaste route die door vleermuizen wordt gebruikt tussen de verblijfplaatsen naar foerageergebieden.

Winterverblijfplaats

Verblijfplaats die gebruikt wordt om de periode van winterrust te overbruggen. Voor vleermuizen zijn dit vorstvrije, maar koele en vochtige plekken. Er kan sprake zijn van massaverblijfplaatsen, verblijfplaatsen van kleine groepen of één of enkele individuen.

Zomerverblijfplaats

Buiten de kraamperiode worden deze door groepjes vrouwtjes en jongen gebruikt, in de kraamperiode door individuele mannetjes.

